Jurnal Israelian 85

1 Dec. 2023

An eye on Islamism

Nota editorului

Ce legatură este între cele două imagini ale copertei? Răspuns - niciuna. Lumi paralele conduse de ideologii diferite și incompatibile. Pe plan mental, sufletesc și estetic. Distrugătorii civilizației!

Lali Michaeli

- mamă -

Sunt mamă.
Asta sunt eu zilele astea.
nu o persoană
nu o femeie
Nu un poet
Nu un cetățean al Israelului
Nu un cetățean al lumii.

Sunt doar o mamă.

Care se întoarce la fiecare voce care strigă astăzi în Israel "mamă"
Pentru fiecare țipăt al unei fete răpite "mamă"
la copilul căruia îi sunt tăiate degetele de un criminal în fața părinților
unei fete a cărei mână este amputată în fața părinților
Părinților cărora le scot un ochi în fața copiilor lor și în celălalt ochi îi lasă să vadă cel mai puțin adânc abis de pe pământ.
Cine a fost împușcat primul?

Sunt mama care a auzit plânsul bebelușului care a ars în cuptor împreună cu ursulețul.

Eu sunt mama care a auzit
strigătul frânt al fetei ale cărei mâini au fost legate și apoi violă și violată și violată și din nou
Până nu am auzit nimic.
Credeai că acesta a fost sfârșitul coșmarului pe 7 octombrie 2023?

Bine,
Eu sunt mama care a auzit
Plânsul unei femei însărcinate
Un bărbat religios a văzut cu respirația sufocată cum i-au tăiat stomacul, i-au scos fătul și l-au împușcat înainte să o împuște.
Eu maaamaaaaaaaaaa…

Eileen Hennessy

Electra huiduită de o lebădă

Ca și cum ar fi simțit că voi veni
din camera tatălui meu muribund

Ca și cum ar fi simțit mirosul morții în hainele mele,
a văzut-o în mersul meu.

De parcă ar fi știut că sunt
fără soț, fără copii,
uscată, rece, scufundat] în mine însumi,
"sac de praf, sac de oase
o mamă nesuferită
care nu e de încredere în preajma copiilor ei.

De parcă m-ar fi considerat o persoană necurată.

Ca și cum durerea mea pentru moartea tatălui meu
nu era de ajuns să mă mântuiască.
Traducere AG

Ce limbi vorbește America?

1-Engleză 2- Spaniolă 3-Germană
4-Franceză. 5 - Alte 340 limbi diverse

Mircea Paul Goreniuc

GLUME

- Măi, tată, mai bine luam taxiul, uită-te si tu ce aglomerație e in autobuz.
- Lasă vrăjeala, dacă erai la discotecă, ziceai că-i atmosferă...

Toată lumea afirmă că alcoolul distruge familii... dar nimeni nu amintește câte familii a creat.

Avertisment: Rochiile mulate încetinesc circulația sângelui la femei... Și o accelerează la bărbați..

Dacă aveți de gând să mergeți în cazinou, îmbrăcați cei mai frumoși chiloți. S-ar putea să vă întoarceți acasă numai în ei!

- Care viciu masculin este inacceptabil pentru femeia modernă: alcoolismul sau impotența?
- Sărăcia!

O femeie trebuia să treacă noaptea printr-un cimitir, dar îi era frică. La un moment dat, vede un tip care venea în întâmpinare și-l roagă s-o conducă. Merg împreună...
Omul spune bancuri, femeia râde...
La un moment dat, femeia spune:
– Ce bărbat amuzant sunteți!.
– Să mă fi văzut când eram în viață !

Două femei stau de vorbă.
- Mie imi merge foarte bine căsnicia.
- Si care e secretul?
- Vorbesc cu el foarte drăgălas, îl alint cu nume de insecte: "gândăcelule", "greierașule", "fluturașule"...
- Voi incerca si eu.
Merge blonda acasă si spune soțului:
- Am sosit,... păduchiosule!

Două prietene intr-o galerie de artă. Una dintre ele, aratând spre un tablou cu nud de femeie, spuse:
- Dragă, am auzit ca ai pozat nud pentru George.
- Vai, dragă, cum poți să crezi așa ceva? Eu sunt femeie măritată, acum - m-a pictat din memorie.

Un țigan (aflat, probabil, la Berlin):
- Ca să fiu sigur că toți cei 3 puradei ai mei vor avea cariere de succes, i-am numit Einstein, Zweistein si Dreistein!

- La ce ne mai folosește telefonul fix?
- Să ne găsim mobilul prin casă.

Interviu de secretară.
Directorul (foarte pretențios):
- Și ia spuneți-mi, domnișoară, cum vă descurcați pe calculator? întreabă șeful pe tânăra blondă..
- Nu știu. Pe calculator, n-am încercat încă.

El cu ea.
El: - Daca te ating, ce faci?
Ea: - Il strig pe bunicu'...
El: - Daca te sarut, ce faci?
Ea: - Il strig pe bunicu'...
El: - Daca te dezbrac, ce faci?
Ea: - Il strig pe bunicu'...
El: - Dar de ce tocmai pe bunicu', draga?
Ea: - Pentru că-i surd.

- Ce frumos e în parc, noaptea!, zise el.
– Uite, cade o stea. Pune-ți, repede, o dorință!, interveni ea.
– Mi-am pus, șopti el timid.
– Și? Ce mai stai?

- Ion folosește curent alternativ.
– Adică?
– Când ia de la vecinul din dreapta, când - de la cel din stânga.

Cică alcoolul distruge celulele nervoase. Inseamnă ca rămân doar alea liniștite...

Nu săruta niciodată o fată, in fața casei ei. Dragostea e oarbă, dar tatăl - nu !

Iuliu Barasch – 160 de ani de la trecerea la cele veșnice (1863)

De LYA BENJAMIN

Medic, naturalist, filozof. S-a născut la Brody, în Ucraina, într-o familie cu preocupări privind studiul Bibliei. Obţine diploma de medic în 1841, după studii la Universităţile din Leipzig şi Berlin. După absolvire se stabileşte definitiv în România. Desfăşoară o intensă activitate pe tărâm medical, ca medic oculist în Bucureşti, medic de carantină la Călăraşi, medic de judeţ la Craiova. A fost primul profesor de ştiinţe naturale, predând, printre altele, la Şcoala de chirurgie de la Mihai Vodă, devenită în 1857 Şcoala Naţională de Medicină şi Farmacie. În 1858 a înfiinţat în Bucureşti primul spital pentru copii, din România. O importanţă deosebită are activitatea lui pe tărâmul modernizării vieţii evreieşti. Datorită eforturilor sale se petrec transformări radicale în viaţa religioasă, în domeniul învăţământului. Barasch are un aport deosebit la proiectul privind construirea Templului celui Nou (Templul Coral). A fost un militant consecvent pentru emanciparea şi autoemanciparea evreimii române. Acestea sunt tot atâtea merite pentru care a fost supranumit „Moses Mendelssohn al evreimii române”. O contribuţie filozofică a lui Moses Mendelssohn, care a exercitat o influenţă şi asupra lui Iuliu Barasch, a fost legată de gândirea iudaică. În acest sens, cea mai cunoscută scriere este Jerusalem, o pledoarie pentru separarea bisericii de stat. „Religia este o chestiune care ţine de spirit şi conştiinţă, nu trebuie impusă prin constrângere... nu există o contradicţie între raţionamentul filozofic şi fidelitatea faţă de iudaism...” (A. Altman, Moses Mendelssohn. A Biographical Study, 1973). Revenind la Iuliu Barasch, constatăm că o mare parte a gândirii şi scrierilor sale a fost influenţată de concepţiile filozofice ale lui Moses Mendelssohn, în direcţia modernizării vieţii evreilor români, scoaterea lor din spiritul de ghetou şi îndrumarea pe calea emancipării. Pentru înfăptuirea acestui deziderat al evreimii române, în ansamblul ei, trebuie ca fiecare evreu să-şi conştientizeze locul şi rolul lui în societatea românească, străduinţa pentru a se integra în societate prin participarea la efortul colectiv. Aceasta reprezintă autoemanciparea, primul şi cel mai important pas către emanciparea socială şi politică a evreimii române. Aceste influenţe asupra lui Iuliu Barasch s-au reflectat şi în rolul lui privind proiectul construirii Templului celui Nou (Templul Coral), modernizarea slujbei religioase prin introducerea ordinii solemne în oficierea rugăciunilor, prin stilizarea muzicii sinagogale, prin orânduirea predicării într-o limbă modernă. El a jucat un rol de seamă în modernizarea vieţii comunitare evreieşti, în special prin modernizarea instrucţiei, prin răspândirea culturii iudaice şi laice şi prin orientarea emancipării sociale şi politice pe calea apropierii evreilor de români şi a interacţiunii celor două etnii. Barasch a lăsat o bogată moştenire cultural-spirituală pe tărâmul iudaisticii, scriindu-şi opera în limbile ebraică, germană, română şi franceză. Împreună cu Aaron Aşer şi Weinberg, Barasch a tipărit la Bucureşti Israelitul Român (1857), o premieră absolută nu doar prin conţinut, ci şi prin formă. Era prima gazetă cu caractere latine care apărea în ţară şi totodată primul ziar în ediţie bilingvă, română şi franceză. „Jurnalul Israelitul Român este de o mare trebuinţă pentru ţara aceasta, în timpul acesta – scria Barasch în primul număr al ziarului. Misiunea lui este de a arăta românilor că israeliţii, concetăţenii lor, simpatizează într-un mod viu şi sincer cu

românii şi se identifică cu soarta ţării. El va susţine principiul toleranţei şi al egalităţii înaintea legilor, fără distincţiune de religiune. Ce-i drept, israeliţii nu se bucură încă de această egalitate. Dar ei îşi exprimă speranţa că poporul român nu va suferi, că legile sale să fie toate în armonie cu spiritul modern." Barasch a militat pentru întemeierea primei şcoli moderne a israeliţilor pământeni din Bucureşti. În vara anului 1862 se pun bazele unei asociaţii a progresiştilor, numită „Societatea de cultură israelită". Societatea, al cărui preşedinte a fost ales Iuliu Barasch, avea dublu scop: de răspândire a culturii şi de înaintare a progresului între israeliţii din România. Aşadar, cel căruia i-a fost dat să fie la noi crainicul deşteptării culturale, cel care a meritat din plin supranumele de „Moses Mendelssohn al evreimii române", nu a fost altul decât ilustrul dr. Iuliu Barasch.

Preluat din Realitatea Evreiască- Evrei în viaţa publică

Ingeborg Bachmann, „Explică-mi, iubire! - Erklär mir, Liebe!"

Pălăria ta se ridică uşor, salută,
pluteşte în vânt,
capul tău gol e înfăşurat de un nor,
inima ta rătăceşte altunde,
gura ta se deprinde cu alte graiuri,
iarba pe câmp se cutremură
vara suflă împrăştiind păpădiile,
orbită de fulgi, tu îţi înalţi obrazul,
tu râzi şi plângi, te nimiceşti chiar pe tine,
oare cu tine ce fi-va să se întâmple -
Explică-mi, iubire!
Uimit şi ţanţoş se învârte păunul,
gulerul lui de pene-şi ridică porumbul,
în revărsări de uguituri se dilată văzduhul,
răţoiul ţipă, pajiştea toată se-nfruptă
din mierea sălbatică, până şi-n parcul
tăcut răzoarele-s tivuite în colb de aur.
Peştele se roşeşte şi depăşeşte roiul,
pe paturi de corali se prăbuşeşte prin hăuri.
Pe melodii de nisipuri de argint joacă sfios
scorpionul.
Gândacul simte din depărtări măreţia;
şi de-aş avea simţul lui, până şi eu aş simţi
cum sub armură-i sclipeşte aripa,
şi-n depărtări aş zbura, spre tufa de
căpşune!
Explică-mi, iubire!
Apa cunoaşte-a grăi, valul ia valul de mână,
strugurii-n vie se coc, apoi saltă şi pică.
Nevinovat iese melcul din casa lui!
O piatră ştie să înmoaie piatra!
Ce nu pot eu explica, explică-mi tu, iubire:
oare cumplit de scurtul răstimp o să-mi
treacă numai cu gânduri, şi, dintre toţi,
numai eu n-am să primesc şi n-am să dărui
iubire? De ce să mă chinui doar eu?
Tu nu-mi simţi lipsa?
Îmi spui: te stăpâneşte o altă fantasmă ...
Nu-mi explica nimic. Eu salamandra o văd
cum trece prin orice foc.
N-o bântuie nici un fior, şi nu o doare
nimic.

-traducere de Cătălina Frâncu-

O panoramă utilă

Răzvan Voncu

Mă abat, pentru un număr, de la regula de a scrie în această rubrică numai despre scriitori evrei, deoarece este necesar să semnalez publicului revistei noastre o apariţie remarcabilă. Este vorba despre primul volum al sintezei consacrate de **Ion Cristofor literaturii române din Israel**. Poet şi publicist literar de cursă lungă, Ion Cristofor este astăzi unul dintre cei mai buni, dacă nu chiar cel mai bun cunoscător al literaturii de limbă română din Israel. A fost, cronologic, primul care, după deschiderea din 1989, s-a dedicat readucerii acasă a celor care în Ţara Sfântă au scris, după 1948, în româneşte, dedicându-se comentării şi promovării unui număr impresionant de confraţi care, deşi trăind în Israel, pe deplin integraţi, au continuat să scrie în limba română şi să menţină astfel vie legătura cu cultura în care s-au născut şi s-au format. Primul volum al sintezei lui Ion Cristofor vizează poezia şi conţine nu mai puţin de 52 de profiluri de scriitori. La drept vorbind, în pofida titlului, cartea nu este o istorie propriu-zisă, întrucât nu conţine nicio descriere istorică a evoluţiei poeziei de limbă română din Israel, nicio valorizare a acesteia, în sine şi în cadrul poeziei române contemporane. Vorbim, mai degrabă, de o panoramă cuprinzătoare, care aspiră să cuprindă cât mai mult din scrisul românesc care s-a manifestat în deceniile de după întemeierea statului (1948) şi în condiţiile grele care, până în 1989, au împiedicat o circulaţie firească a literaturii înspre şi dinspre România. Este o opţiune pe care o împărtăşesc eu însumi: înainte ca istoricul literar să producă integrarea şi valorizarea operelor în limba română scrise din 1948 încoace în Israel, este nevoie ca acestea să fie cunoscute. Modalitatea aleasă de Ion Cristofor este una ge neroasă şi înţeleaptă. Capitolele consacrate fiecăruia dintre cei 52 de poeţi cuprinşi aici se deschid cu o scurtă prezentare istorică a operei şi a biografiei autorului (acolo unde este cazul), urmate de un amplu comentariu care face întotdeauna loc citatelor din opera celui analizat. Astfel încât cititorul – chiar şi cel nespecializat – să poată cunoaşte direct, printr-o „incizie” inspirată, operele unor scriitori care, din cauza regimului comunist şi a dificultăţilor pieţei de carte româneşti, au fost şi sunt mai puţin cunoscuţi decât ar merita. Sunt cuprinşi în selecţia lui Cristofor toţi poeţii care au contat şi contează, ieri şi azi, de la Marlena Braester, Shaul Carmel, Felix Caroly şi Sebastian Costin, Ion Pribeagu, Sadi Rudeanu, Sesto Pals, Paul Păun, Zoltan Terner, la Madeleine Davidsohn, Adrian Grauenfels, Solo Har, Tania Lovinescu, Riri-Sylvia Manor, Bianca Marcovici, Ion Ştiubea şi mulţi alţii. Mai mult decât utilă, O istorie a literaturii de limbă română din Israel promite să readucă în atenţia publicului din România un capitol aparte din literatura noastră. Aştept cu mare interes şi volumele ulterioare, care vor da o imagine de mari dimensiuni a unui fenomen cultural unic, care este, prin talentul şi eforturile evreilor originari din România, permanenţa scrisului literar românesc în Ţara Sfântă.

*RĂZVAN VONCU *Ion Cristofor, O istorie a literaturii de limbă română din Israel. Vol. I – Poezia, Editura Napoca Star, Cluj - Napoca, 2023.*

Preluat din Realitatea Evreiască 640-641

CĂUTÂND PRIN BIBLIOTECĂ
Câteva sfaturi de aur culese de

Melania Rusu Caragioiu

În cartea sa, Jean Francois Six, carte apărută în Franţa în 1962, după toate regulile apostolice, precum se subliniază, şi care poartă titlul ,, **Viaţa lui Charles de Foucauld**", autorul, Înalt Prelat, ne dă câteva îndemnuri de viaţă.

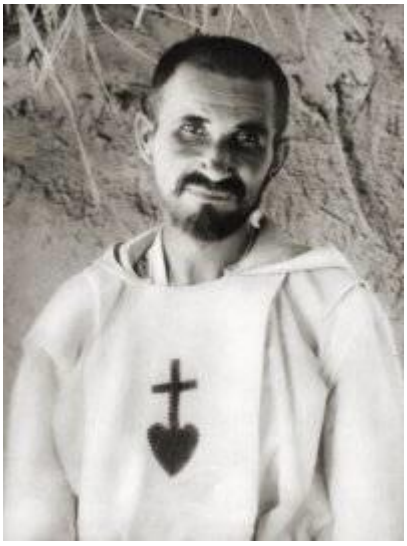

Acel viconte Charles de Foucauld, unul din personajele ilustre care i-a speriat pe cei din jur prin imensitatea bogăţiei lui pe care nu reuşea să o risipească, din convingeri religioase, a renunţat la tot ce avea şi s-a retras pentru o viaţă de ascet în Sahara, în anul 1886. De acolo, trăind o viaţă de renunţări şi de apostolat, pe care el şi-o dorea cât mai apropiată de viaţa lui Iisus, căutând să imprime în sufletul celor care îl contactau, tot ce putea să le deschidă simţirea şi mintea, spre credinţă şi progres.

Vicontele Charles de Foucault, devenit Fratele Charles, ne-a transmis prin bogata sa corespondenţă personală şi prin mărturii scrise de biografii săi, sfaturi părinteşti demne de urmat pentru împlinirea unei vieţi fericite.

Iată câteva din multele sale percepte :

Inconjuraţi-vă de oameni bravi. Nu păstraţi în anturajul vostru oameni de nimica.

Trăieşte din puţin, fă-te mic. Singur Dumnezeu este mare. Cel care se crede mare, sau care încearcă să fie mare, nu îl cunoaşte pe Dumnezeu.

Prima datorie este să îl iubim pe Dumnezeu, din toată inima, mai presus de orice lucru şi a doua, să-i iubeşti pe toţi oamenii ca pe tine însu-ţi. Această dragoste de aproapele înseamnă fraternitate, egalitate, libertate (democraţia în termenii noştri actuali).

Nu cere şi nu accepta cadouri. Cerând cadouri prietenilor, îi împovărezi. Acceptând cadoul devini aservit, şi uneori canaliilor.

Plăteşte-ţi datoriile şi nu mai fă altele. Nu împrumuta de la prieteni, pentucă îi împovărezi, fiindu-le greu să te refuze. Nu împrumuta nici de la necunoscuţi, fiindcă devii sclavul lor.

Nu fă cadouri şi nu oferi ospitalitate, decât aceluia în caz de dificultate de bani, sau datorii. Fii atent să nu-ţi ceară ospitalitate canaliile. Uneori cadoul pe care îl faci arată că eşti vulnerabil.

Ca şef, diminuează numărul celor asupriţi (pe vremea aceea a sclavilor). Diminuează numărul bandelor de oameni ne buni de nimica. Aceia doar consumă şi te pot umple şi de ridicol.

În orice afaceri, cât de grave, când te destăinui, sau ceri un sfat, nu arunca nici măcar o umbră cât de mică, de minciună. Ia-ţi un confident de încredere şi de calitate, care te poate ajuta printr-un sfat bun.

Să nu minţi niciodată. Minciuna contravine celor zece comandamente ale lui Dumnezeu, căci Dumnezeu este adevărul.

Umblă cu prieteni de calitate, fiindcă eşti judecat după caracterul şi apucăturile lor.

Nu lăuda o persoană făţiş, aceea putând gândi că ai vreun interes ascuns de faci aceasta, şi că inclini să recunoşti cât eşti de umil faţă de ea.

Nu fi încet, leneş, şi nu trage de timp.

Mai adaug o cugetare de la mine, Melania, personal, pentru copiii şi tineretul pentru care eu scriu.

După literatura engleză de psiho-pedagogie, de la vârsta de 13 ani un tânăr, în mod automat începe să-şi facă autoeducaţia, devenind în acelaşi timp un individ cu personalitate şi responsabil în comportamentul său.

Pedagogii de astăzi afirmă că limita de vârstă pentru discernământ s-a îmbunătăţit, în sensul că dezvoltarea psihică este acuma mult influenţată de dezvoltarea şi progresul tuturor factorilor din infrastructura şi suprastructura din jurul nostru, care au determinat o evoluţie mai rapidă a individului, nu de la o vârstă de 13 ani, ci diferenţiat, de la una mult mai fragedă.

Despre autoeducaţie, aceasta spus puţin mai detailat, înseamnă că un copil ajuns la vârsta pubertatii, observând felul, uneori defectuos în care a fost educat pană atunci, să corijeze în comportamentul său acele tare, neajunsuri, defecte, pe care n le observă şi care nu-i plac. Iar dacă am fost cu grijă educat, să progresez şi de aici încolo, tot mai accentuat, spre o perfecţiune prin care să devenin şi mai folositor şi mai important ca individ.

Cui să devenim noi, cu toţii, folositori? Răspunsul îl ştim: Lui Dumnezeu (Puterea universală), societăţii, familiei şi nouă înşi-ne !

Deci, nu văd de ce sunt acuzaţi şi incriminaţi, intr-una, doar părinţii şi dascălii.

Aşa cum un copil, la pubertate, poate percepe şi acumula o multitudine de noţiuni, care îl vor forma ca om, el trebuie să înveţe singur, de la această vârstă, să deosebească binele de rău. Iar dacă, din fericire, i se mai dau sfaturi utile, el nu ar trebui să îşi închidă urechea şi nici să riposteze agresiv, verbal sau chiar fizic.

,,Ados”-ul in devenire, trebuie să îşi imprime bine în memorie, că agresiunea verbală şi fizică este pedepsită de opinia publică şi de lege, în lumea civilizată, lume în care trăim şi de care nu ne putem desprinde, doar pentru motivul că o ignorăm, printr-un simplu ,,nu-mi pasă” !

Mi-ar face plăcere să îmi răspundeţi, mai ales prin exemple de cazuri, şi să le daţi la lumină pe blog-ul meu.

Mel Camelincitant.

Semnează Melania Rusu,
(care recomandă adolescenţilor în devenire, să citească mult şi să scrie lucruri frumoase pe net)

Sartre stă într-o cafenea din Paris şi îşi citeşte schiţa eseului său „Fiinţa şi neantul“. Îi spune chelnerului: „Aş vrea o cafea, dar fără frişcă”, iar acesta, la rândul său, îi răspunde:

„Îmi pare rău, nu mai avem frişcă. Nu vreţi fără lapte?”.

Remedios Varo într-o sferă a ei însăși

Picturile lui Varo ne invită să ne scufundăm în lumile lor vaporoase, provocându-ne în același timp să decodificăm scenarii complicate.

Debra Brehmer

CHICAGO - Cum ar fi să te trezești, să bei o cafea și să te apuci de treabă cultivând neverosimilul, îmbrățișând nu doar lumea vizibilă, ci și pe cea a moleculelor, energiilor, metafizicii și a patra dimensiune. În timp ce toți artiștii sunt prestidigitatori, Remedios Varo (1908-1963) este o vrăjitoare extraordinară. Lucrările sale sunt atât de ciudate încât parcă ocupă o categorie aparte, aliniindu-se la sensibilitățile suprarealiste ale lui Dorothea Tanning, Leonor Fini sau Leonora Carrington, dar mai mult din alte lumi, mai mult ca paginile unei cărți de vrăji medievale sau ca un cod antic pentru fete. Varo îmbină în mod unic tehnica cu conținutul, aplicând metodele suprarealiste ale hazardului pentru a delimita spații și atmosfere infuzate de magie. Metodele sale de lucru par a fi mai degrabă o poțiune decât un proces.

Science Fictions, la Art Institute of Chicago, este prima prezentare majoră a operei lui Varo în Statele Unite din 2020, când Muzeul Național al Femeilor în Artă din Washington, DC a organizat un studiu. (Inutil să mai spunem că Varo este doar una dintre multele femei artiste care au fost excluse din punct de vedere istoric din istoria suprarealismului și din istoria artei în general). La intrarea în expoziție, nuanțele consistente de portocaliu și auriu ale picturilor sale au dat o strălucire încăperii. Fețele câtorva dintre subiecții ei, încrustate cu nacre, prind lumina ca niște pete de lună.

Picturile ne invită să ne scufundăm în lumile lor vaporoase, provocându-ne în acelaşi timp să decodificăm scenarii complicate.

Remedios Varo a fugit din Spania în timpul Războiului Civil Spaniol, ajungând la Paris în 1937, unde a intrat în cercul suprarealist al lui Max Ernst. A emigrat apoi în Mexico City în 1941 pentru a evita cel de-al Doilea Război Mondial, împrietenindu-se rapid cu pictoriţa Leonora Carrington şi cu fotografa Kati Horna. A murit acolo în urma unui atac de cord în 1963, la vârsta de 54 de ani. Această expoziţie prezintă aproximativ 60 de desene, picturi, obiecte şi caiete de schiţe din ultimii opt ani petrecuţi în Mexic, între 1955 şi 1963.

Remedios Varo, "Cazadora de astros" (Prinzătoarea de stele) (1956); Muzeul de Artă din Toledo (© 2023 Remedios Varo,

Am întrebat-o pe Natanya Blanck, o prietenă şi gazda podcastului în limba spaniolă Historias de Arte, cum a fost modelată lucrarea târzie a lui Varo de cultura mexicană. Blanck a spus că fundamentele sunt mai mult europene, cum ar fi referinţele la arhitectura medievală, dar că Mexicul, în general, este un loc suprarealist în mod natural şi că influenţele sunt inevitabile. "Combinaţia dintre mitologia prehispanică şi credinţele catolice îl fac un loc foarte interesant", a spus Blanck.

Pe lângă interesul pentru plantele halucinogene folosite istoric în ritualurile mexicane, Varo a studiat, de asemenea, istoria artei, religiile antice, mitologia şi poezia. Ideile misticilor ruşi George Gurdjieff şi P.D. Ouspensky, precum şi ale lui Christopher Fremantle, un pictor englez care a trăit în Mexic, şi ale lui Aldous Huxley au contribuit la o împletire a filozofiei, misticismului, ştiinţei şi practicii artistice.

"Creation of the Birds" (1957), un autoportret simbolic şi o lucrare semnificativă a artistului, a fost inclusă în Bienala de la Veneţia din 2022, Milk of Dreams.

Aici, Varo se prezintă ca o bufniţă/alchimist la un birou. O mână ţine o lupă pentru a filtra lumina stelelor pe hârtia ei. Cealaltă ţine un stilou conectat la o coardă ataşată la un instrument asemănător unei viori în jurul gâtului ei, care sifonează muzica pe pagină. Un dispozitiv de laborator aspiră culorile din afara ferestrei pentru a fi extrudate pe paleta ei. Bufniţa/artistul desenează o pasăre care se ridică de pe pagină pentru a-şi lua zborul. Pentru Varo, arta este transmutare. Creaţia are loc în colaborare sonoră cu pământul şi cosmosul. O altă lucrare considerată a fi un autoportret, "Armonia/Harmonia" (1956), acţionează ca un prim-plan al practicii sale de investigaţie: figurile se desprind din

pereţi, o baghetă muzicală serveşte drept pagină tridimensională pentru a compune cu obiecte precum cristale, o frunză şi o perlă.

Remedios Varo, “Creación de las aves” (Creation of the Birds) (1957); Museo de Arte Moderno

Lumina stelelor, lumina lunii şi atmosferele gazoase se repetă în multe dintre picturile lui Varo, unde adesea o figură centrală este angajată în augurii. O figură feminină frontală domină "Cazadora de Astros/Star Catcher" (1956). Hainele sale zbuciumate par a fi făcute din scoarţă, aripi de pasăre sau baldachine de praf stelar. Ea ţine o plasă de fluturi într-o mână şi o colivie de păsări în cealaltă. În interiorul coliviei se află o semilună capturată. Varo a aplicat vopsea umedă pe hârtie şi apoi a pliat-o pentru a crea efectul Rorschach simetric al robei.

Centrul expoziţiei este organizat ca un golfuleţ de pereţi înclinaţi pentru a expune efemeride, cum ar fi caiete de schiţe, desene, pensule, cărţi şi unele dintre cristalele sale, presupus a fi expuse la lumina lunii şi folosite pentru a grava în pânze sau planşe. Un caiet legat în spirală este deschis la o pagină intitulată "Para provocar sueños eróticos/Spell to Provoke Erotic Dreams". Ingredientele includ "un kilogram de ridichi negre; trei găini albe; o căpăţână de usturoi; patru kilograme de miere; o oglindă; doi ficat de viţel; o cărămidă; două cleşti de rufe; un corset din os de balenă; două mustăţi false; două pălării la alegere". Desenele de mari dimensiuni realizate pe hârtie translucidă dezvăluie modul în care Varo a transferat compoziţiile pe suprafaţa picturii. În timp ce procesul ei de lucru este meticulos, planificat în prealabil şi structural, ea subminează această precizie cu tehnici întâmplătoare de grefare, blotting*, decalcomanie, sgraffito, stropire şi buretare. (Un glosar din catalog prezintă aceste procedee).

Expoziţia se încheie cu un trio tur de forţă de picturi din 1960 şi 1961, care au ca protagonistă o femeie care scapă de spălatul creierului, controlat şi claustrat. Varo străluceşte aici ca un jongler al ştiinţei/ficţiunilor sugerate în titlul expoziţiei. Ea se află la mijloc între personal şi universal, dezvăluind forţele ascunse care constrâng şi adesea sugrumă femeile. Am plecat de la expoziţie convinsă că a dus o luptă bună pentru libertatea intelectuală şi expresivă, ţinându-se de propriul adevăr ca o lună în colivie.

---

* Un termen artistic foarte caracteristic pentru arta acuarelei este cel de "blotting". Acesta constă în utilizarea unui material absorbant, cum ar fi şerveţelele, prosopul de hârtie sau o pensulă uscată, pentru a ridica pigmenţii deja aplicaţi pe hârtie. Acest lucru se face pentru a uşura o spălare umedă, pentru a ridica unele detalii sau pentru a corecta o zonă care nu a fost pictată în mod satisfăcător. Cuvântul este folosit şi în contextul cernelii şi, într-adevăr, în trecut, sugativa era folosită în mod regulat pentru a absorbi excesul de cerneală atunci când se scria.

Beatrice Bernath

Picto-poezii

Cuvinte cu păsări

Un corb sănătos bine hrănit
ciugulește rime prostești
căzute pe mormântul proaspăt
de aripe albe frânte.

(zborul peste
morți
triumful iubirii negre
rozul a devenit "pase".

-iar zeii bat din palme
mulțumiți).

Aripe
frânte tăiate căzute
anulate în căderea lor
și cui îi pasă?

Corb gras și lucios (ca un clișeu)
croncăne negru pe o aripă dislocată
cu viață proprie.
mai pâlpâie.

ah ce festin!
ah ce viață.

Și uneori plouă
iar iarba crește pe morminte (absolut degeaba)

și îngerii
dau din cap plictisiți
mormăind:
„perpetuum mobile...

noi vom trage
un pui de somn acum"

Cuvinte:
de pus undeva
-un loc în care am uitat să cred

iar aripe albe cad ca fulgii de nea.

(aripe = licență poetică inutilă)

©Beatrice Bernath
**

Femeie

cânt tainic
blândeți azalee/
cu zâmbetul meu vechi de pe profil.

azi noapte pășesc singură pe alee/
nu mai știu cum se iubește
în vremi epopee/
și nu port în mine nimic
nici iubit.

o pisică mare albă blândă cu rânjet/
veghează asupra-mi
cap cam ciudat/
lucește din el
o stea
întrebând ce să vrea/
eu nu mai am nimic ca răspuns
și tot așa și așa.

eppur si muove tot universul/
eu
nemișcată cu ochii pe stea/
probabil mă rog într-un fel ceva mai altfel/
continuînd să-mi caut soarta
știind că nu mă vrea.

tot așa se petrec și norii deasupra-mi/
marea își cântă zgomotul nesfârșit/
motanului legănat în balansoar
și copilul din mine îmbrățișează momentul/
ne vrând decât bucata lui de infinit.

speriată strig:
opriți timpul!

uite-așa
că nu s-a întâmplat -

scriam povestea
care trebuia să fie
între iubiți
un dor
un pact.

și-am oftat.
și-am plecat.
deși era vorba să fie
altceva
dar a murit povestea
înainte de -ntâmplat.

în pași de panteră calc peste
cadavre.
arunc o pernă pe un zâmbet uitat
șoptesc peste umăr
prin ușa deschisă:
-du gunoiul când ieși
să nu rămână
urmă
sau păcat.

goală plec.
arunc visele pe umăr
elegant
blană de leopard.
îmi spun-
voi uita iubire de vară
și două cuvinte ți-am spus
corp de bărbat:
tu- imagine strâmbă
în oglinda-mi-viselor-întinse-la-soare-rufe-de-spălat.

voi uita.
s-a adunat dorința uitărilor ghem.
vipere
mușcă din mine și carne și sânge și inimă

eu femeie voi fi.
și mușc înapoi

mărul
cu pofta evei cea cu șolduri sinuoase
uite-așa
perpetuum mobile trântesc încă-o ușă

și nu voi privi înapoi.
și nu voi trece Stix-ul
și nu voi părăsi Paradisul

pentru o adunătură de carne, oase
și gunoi.

© Beatrice Bernath

Sofia Gelman Kiss
Oameni suntem...

Au trecut aproape două luni de la acea sâmbătă plină de sânge, zi în care atrocităţile se ţineau lanţ. De atunci lacrimile nu se opresc, sufletul îndoliat nu găseşte mângâiere. Inimile noastre, ale tuturor celor ce trăiesc în perimetrul Israelului, sunt încărcate de tristeţea rememorării evenimentelor incredibile: acte barbare, satanice de o inimaginabilă cruzime au răpus victimele alese la întâmplare, copiii, bătrâni, tineri şi tinere au fost răpiţi din casele lor spre a fi târâţi în fâşia Gaza. Un timp ce părea să nu se mai termine, a oferit ucigaşilor teren fără oprelişti spre a jertfi oameni nevinovaţi. Data de 7 octombrie a schimbat radical viaţa în Israel, nimic nu va mai fi ca înainte. Acea sâmbătă a declanşat războiul care are în vedere eliberarea ostaticilor şi paralel, suprimarea grupării teroriste Hamas, pentru ca graniţa patriei să nu mai fie în continuu pericol. Armata noastră este la datorie, cucereşte lent şi sigur obiectivele propuse dar, din păcate, zi de zi numărul celor căzuţi în luptele crâncene cu teroriştii, creşte. Se va naşte oare din tragedia pe care o trăim un nou mod de existenţă care să asigure o viaţă liniştită pentru toţi locuitorii acestei ţări zbuciumate?

Liviu Antonesei

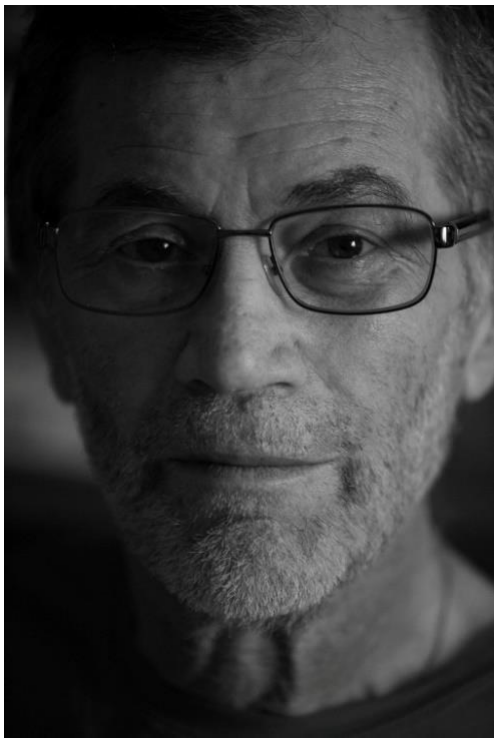

Populus tremula

opriţi-vă o clipă din murit, daţi un răgaz, dragii mei,
rude şi prieteni, oameni pe care i-am iubit –
sînteţi coloane care lunecă pe rîul acela blestemat
luaţi o pauză, fiţi milostivi, poate şi moartea
are nevoie de odihnă, sînt deja secat de lacrimi
şi locul rămas gol nu poate adăposti toată durerea
am ajuns măreţ ca zidul plîngerii şi nu mă mai visez
trestie gînditoare, gîndurile sînt de antracit,
ci doar un singuratic plop tremurător...

Arie Lamdan

Mihai MERTICARU
INTERACŢIUNI

...în memoria unui fir de nisip
încap toate pustiurile din sufletele
lumii noastre
copie ameţitoare a imperfecţiunii
dintr-un codru de erori
fulgere năprasnice spintecă orizontul
printre adevăr şi închipuire
prin viforul amintirilor abisale
cuţit răsucindu-se în rană
munţii se încaieră baieră la baieră
fluviile se ascund în piatră seacă
lăsând nelegiuirea să treacă
rănile veacului supurează nestatornicie
din miezul întunericului se dezlănţuie
abominabilă stihie
dar galaxiile convieţuiesc într-un mod nefiresc
de firesc
iar deşertul din lacrimă se prelinge
peste marginea lividă a spaimei
în zare vezi viitorul venind călare

pe apoca (lipsă)...

Muzeul de artă belică

Silviu Ilievici - război și pace...

Tata nu vorbea despre război niciodată, cumva refuza să retrăiască sentimentul acela de teamă şi nesiguranţă care îl năpădea la gândul războiului. Poate că în timp amintirile îşi pierd din culoare şi se veştejesc precum florile presate între filele unei cărţi, în bibliotecă. Dar ele nu se pierd, rămân acolo, ascunse, pe un raft prăfuit. Peste ani, când răsfoieşti întâmplător cartea, descoperi floarea uscată şi palidă, iar imaginile ţâşnesc vii, brusc simţi mirosul demult uitat şi poate chiar urma atingerii ori teama ce se scurge şi înfioară până la îngheţ.

Niciodată nu amintea acele timpuri, iar când bunica povestea la insistenţele mele, găsea de fiecare dată câte ceva care să devieze filmul groazei spre imagini pline de viaţă şi zâmbete.

-Şi avioanele le-ai văzut, bunico?

-Le-am văzut zburând, mari, grele şi grave, împinse parcă de un zumzet în timp ce soarele dimineţii se reflecta cald şi bland în aluminiul lucios al aripilor.

-Nu vrei să-ţi fac clătite, mă întreabă ştiindu-mi poftele.

Dar povestea era prea vie.

-Culorile însă s-au înăsprit odatSă cu vuietul alarmei, iar porţile iadului s-au deschis aproape imediat lăsând urgia de foc să se prăvălească. Până şi soarele s-a ascuns speriat, în norii de foc şi fum.

-Ţi-a fost frică?

-Frica te învăluie doar dacă ai timp să-ţi aminteşti de ea.

Singurul gând care te mână şi nu te lasă paralizat este cum să-ţi aperi copilul.

Dimineaţa s-a rupt din întunericul orbit de explozia luminii împrăştiată peste pământul înroşit ca o stăruitoare premoniţie. Casele cătunului încă moţăiau în liniştea înfiorată a dimineţii ce aduna pe firele de iarbă umezeala înlăcrimată a nopţi de pe urmă.

Doar ciripitul păsărilor şi gânguritul noilor născuţi flămânzi după o noapte de nesomn răzvrăteau pacea pastorală. Buzele căutau sfârcul, iar degetele dansau prin căldura molcomă a sânului ce astâmpăra poftele.

Vântul emoţionat şi-a adunat în mantie prin ferestrele deschise, toate sunetele moi, apoi s-a ridicat grăbit să întâmpine cu veselie ziua, până spre cerul cu puf de nori. Acolo s-a învârtit şi s-a oprit o clipă să asculte de la înălţime zgomote necunoscute şi neînţelese în graba lor precipitată. Mantia s-a împrăştiat odată cu rachetele ce au trecut, cu grimasă de moarte.

Iarba a căzut răpusă sub greutatea roţilor ce au lăsat prin ea dâre lungi de răzbunare. Bocancii au tropăit în cea mai adâncă intimitate iar vorbele răstite şi neînţelese au străpuns pereţii şi teama a cuprins inimile rănite de ploaia gloanţelor.

Ţăndările geamurilor au tăiat lumina albă, cu stropi roşii de durere ce au inundat pământul uimit în linistea de sfârşit...

Fumul s-a ridicat coloane, dansând macabru peste trupurile goale şi zdrobite, fără pâlpâire. Sălbaticii au călcat prin roşul rămas mărturie a monstruozităţii.

Scâncetele au încetat şi doar zgomotele războiului au acoperit universul. Ochiul mamei s-a stins în ochiul pruncului ce nu a mai avut timp să înţeleagă ce este cu adevărat viaţa.

Tata nu vorbea niciodată de războiul copilăriei lui pentru un motiv simplu. Copiii nu trebuie să păstreze în gânduri grozăviile.

Autocarul a intrat pe autostradă, pe una din ele, habar nu am pe care. Ştiu doar că am plecat din Zagreb şi mă îndrept spre Viena. E noapte, aş vrea să dorm, dar şoferii vorbesc între ei şi, fără să vreau, mă surprind încercând să traduc prin puţinele expresii rămase de la bunica.

Pe una din banchetele din spate, un călător fâşâie hârtia unui sandviş, iar mirosul de salam se împleteşte cu liniştea căzută brusc. Balcanii au obiceiurile mult prea îngroşate, aşa încât nimeni nu zvâcneşte, ne ţinem resemnaţi respiraţia în faţa asaltului olfactiv.

Şoferii revin în discuţie şi drumul îmi pare infinit de lung. Noaptea e târzie şi roţile autocarului încep să cânte sacadat în ritm de vise.

În chibuţul din marginea fâşiei nu se mai aud râsete. Culorile au pălit sub focul şi praful dărâmăturilor.

În Tel Aviv alarmele ascund copiii în buncăre. În Gaza, rachetele sfâşie cerul şi inimile ce urmăresc dârele albe. De o parte şi de alta ale acestui loc în care oamenii mari se luptă, doar moartea e învingătoare.

Copiii nu vor povesti despre război, vor ţine închise grozăvia sub lacătele întunericului veşnic al dărâmăturilor ce i-au acoperit.

Avionul de Viena şi-a întins ca un vultur calm aripile peste pământul roşu al premoniţiei. Pacea e doar în mijlocul cerului.

Poate totuşi, peste ani, lumina blândă a celor 40 de îngeri va luci şi în iarba crescută prin crăpăturile acelui octombrie teribil în care ochii s-au stins în privirea mamelor ce nu ştiau ce e frica.

Marcel Lupu

UNDE e Palestina?

O lume întreagă ne acuză: ”Cum îndrăznim să ne apărăm de Sărmanii Arabi?”
Am căutat în cărţi de Istorie şi Geografie unde şi când a existat un Stat, un Rege sau Preşedinte al statului Palestina. Yok!
”Palestina” era o regiune geografică situată la estul Mării Mediterane, având graniţe vag definite care s-au schimbat de-a lungul timpului.
Aceasta cuprinde în general zonele cunoscute astăzi sub numele de Israel, Cisiordania şi Fâşia Gaza.
Istorico-cultural, în antichitate, Palestina a fost locuită de diverse grupuri etnice şi culturale, inclusiv canaanei, evrei, fenicieni şi alţii. (arabi??)
A fost, de asemenea, parte a mai multor imperii, inclusiv cel otoman şi cel roman.
Legendele încep cu Avraham din Mesopotamia care a venit şi s-a aşezat în Ţara Canaan...
Cine era corespondentul arab pe vremea lui David şi Solomon? Ce au construit arabii în paralel cu Templele distruse de Nabuco şi Titus? Arabii au apărut ca popor în secolul al IX-lea înaintea erei noastre, fiind menţionaţi în Peninsula Arabă şi sudul Siriei. Nu în Palestina! În ”Larousse”, în ”The Timetables of History”,

Palestina nu există.

Scrisul evreiesc în timpul războiului

EDWARD SEROTTA

"Oricât de rău ar merge lucrurile, trebuie să continui să trăieşti, chiar dacă asta te omoară." - Sholem Aleichem

Deoarece călătoream prin Ucraina pentru a aduce un omagiu scriitorilor evrei şi oraşelor în care au lucrat, aveam două în minte pentru Kiev. Unul este, fără îndoială, cel mai faimos scriitor idiş dintre toţi, **Sholem Aleichem**, ale cărui poveşti definesc practic experienţa evreiască est-europeană din ultimii ani ai secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea.

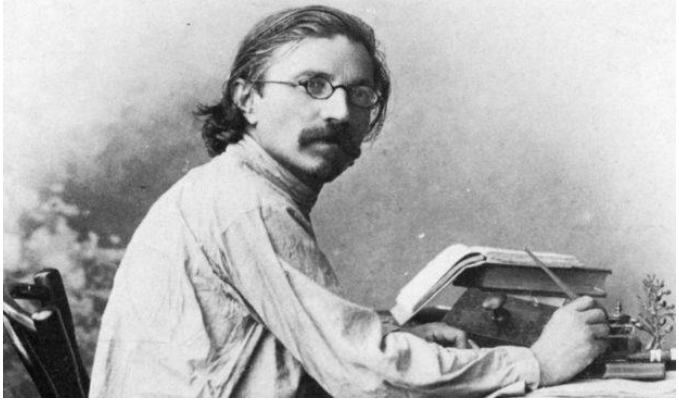

Celălalt este **Katja Petrowskaja**, care s-a născut la Kiev în 1970, a emigrat în Germania în ultimul an al secolului al XX-lea, iar în 2014 a publicat o cronică de familie, *Poate Esther*, care a obţinut o mulţime de premii internaţionale şi a fost tradusă în peste 20 de limbi.

Între anii în care Sholem Aleichm a părăsit Ucraina la începutul secolului al XX-lea şi Katja Petrowskaja s-a stabilit la Berlin la sfârşitul acestuia, evreilor din această ţară li s-au întâmplat multe lucruri, cele mai multe dintre ele îngrozitoare dincolo de orice imaginaţie. Faptul că, la două decenii de la începutul următorului secol, 73% dintre alegătorii ucraineni ar alege un comediant evreu ca preşedinte nu face lucrurile mai puţin complicate, în timp ce preşedintele Rusiei a răcnit şi a vociferat că Ucraina este condusă în prezent de homosexuali antisemiţi drogaţi şi molestatori de copii. Nu se poate ca toţi să aibă dreptate.

I. Kievul lui Sholem Aleichem

Am ajuns la Kiev târziu, într-o seară de săptămână din septembrie, după ce petrecusem o zi în oraşul Zaporizhzhia, aflat în prima linie a frontului, unde m-am întâlnit cu liceeni şi studenţi care au un club de istorie evreiască. Am dormit într-un hotel preferat de lucrătorii internaţionali din domeniul ajutorului umanitar (a se citi: ieftin), iar dimineaţa m-am plimbat pe bulevardul Shevchenka.

În centrul oraşului Kiev, unde chiar şi în timp de război traficul se mişcă ca un noroi în jurul hotelurilor de cinci stele, al blocurilor de birouri de sticlă şi al clădirilor vechi restaurate cu eleganţă, am găsit un centru comercial deosebit de strălucitor, cu chiriaşi precum Dolce & Gabbana, Chanel, Yves Saint Laurent şi Tiffany. În mijlocul tuturor acestor bijuterii se aflau intrările la două muzee: o galerie de artă contemporană numită după omul de afaceri şi filantropul Viktor Pinchuk şi Muzeul Sholem Aleichem.

Ştiam ce mă aştepta, deoarece Jonathan Brent, directorul YIVO, Institutul Evreiesc de Cercetare din New York, vizitase muzeul

în 2011 şi vorbise despre el pe video. El a fost, aveam să văd în curând, pe bună dreptate, mai puţin impresionat.

Muzeul Sholem Aleichem

Muzeul nu este rău dacă vă plac păpuşile mici purtând haine ortodoxe, dar ceea ce a făcut ca vizita să merite a fost **Rafael Litwin**, curatorul muzeului, care a început prin a spune că în 1888, Sholem Aleichem a locuit chiar aici, deşi clădirea originală a dispărut de mult, iar străzile au fost lărgite şi redirecţionate.

Rafael, mi-a spus că scriitorul numit *Mark Twain evreul* s-a născut în 1859 sub numele de Sholem Rabinovitch în shtetl-ul Peryaslav, la aproximativ 85 de kilometri sud de Kiev. După ce mama sa a murit în 1872, el şi fratele său au locuit cu bunicii lor în Bohuslav, în apropiere, înainte de a se întoarce la Peryaslav, unde Rabinovitch a terminat şcoala în 1876 şi a fost angajat ca meditator pentru fiica unui om bogat. Familia a locuit pe o moşie imensă în afara Bohuslavului.

Când Loyeff şi-a dat seama că meditatorul de 21 de ani pe care îl angajase cu trei ani mai devreme şi fiica sa Olga, în vârstă de 16 ani, se iubeau, Loyeff i-a lăsat un plic cu bani lui Rabinovitch şi l-a trimis pe băiat la plimbare.

Sholem s-a mutat la Kiev şi a obţinut un loc de muncă la un avocat, unde a fost rapid înşelat. Ar fi trebuit să-şi urmeze propriul sfat, pe care l-am găsit în autobiografia sa, Din târg: "Dacă ţi-e frică de lupi, nu te duce în pădure."

În 1883, el şi Olga s-au căsătorit, iar tatăl ei i-a invitat pe tânărul cuplu să se mute pe proprietatea familiei. În curând au avut primul dintre cei şase copii. Acesta a fost, de asemenea, anul în care Rabinovitch a lansat prima sa povestire în idiş, "Două pietre", pe care a publicat-o sub un nou nume: Sholem Aleichem, care în ebraică înseamnă "ce mai faci". Numele avea să rămână.

Când tatăl Olgăi a murit în 1885, nu a avut moştenitori de sex masculin şi i-a lăsat totul ei. Dar legea rusă o obliga să i le predea soţului ei. Potrivit biografiei pline de viaţă a lui Jeremy Dauber, The Worlds of Sholem Aleichem, moştenirea ar fi fost de 2,6 milioane de dolari în dolari din 2010 (anul în care Dauber şi-a publicat biografia). Sholem Aleichem a avut nevoie de cinci ani pentru a duce această avere la ruină, a declara faliment şi a se ascunde de creditori. "A pierdut destul de mult jucând la bursă", a spus Rafael.

Între anii în care Sholem Aleichem a părăsit Ucraina la începutul secolului al XX-lea şi Katja Petrowskaja s-a stabilit la Berlin la sfârşitul acestuia, evreilor din Ucraina li s-au întâmplat multe lucruri, cele mai multe dintre ele îngrozitoare dincolo de orice închipuire.

Familia şi-a pierdut apartamentul bine capitonat din centrul Kievului şi s-a mutat la Odessa în 1890. Olga, care avusese o anumită pregătire ca dentist, a înfiinţat o clinică ilegală în casa lor, în timp ce Sholem

Aleichem şi-a petrecut următorul deceniu scriind poveşti care au făcut înconjurul lumii vorbitoare de idiş.

Când pogromurile au măturat Ucraina în 1905, familia lui Sholem Aleichem s-a mutat în America. A avut probleme şi în New York, a spus Rafael. "În New York, a fost primit ca un erou şi a vrut să intre în industria cinematografică, dar partenerii săi l-au înşelat". Sprâncenele lui Rafael s-au ridicat, apoi s-au coborât. "După cum am spus, avea probleme cu banii."

Sholem Aleichem s-a întors în Europa în 1908 şi a călătorit pe continent, susţinând spectacole individuale, în timp ce a continuat să publice. A contractat tuberculoza care avea să-l ucidă şi a intrat şi ieşit din spitale până când s-a simţit suficient de bine pentru a se întoarce la New York în 1914. Epuizat, chinuit şi dependent de banii altora, s-a mutat în Harlem şi apoi, mai târziu, în Bronx.

După ce Rafael mi-a arătat o vitrină de sticlă plină de broşuri, ziare şi cărţi scrise de Sholem Aleichem, am plecat, dorindu-mi ca Rafael şi colegii săi să găsească ceva mai multe fonduri. Dumnezeu ştie că le-ar prinde bine. Şi poate câteva păpuşi mai puţin.Dacă sunteţi în căutarea unor maşini de scris manuale în ebraică, am exact persoana pe care trebuie să o întâlniţi. Am luat metroul până în fostul cartier evreiesc, în prezent hipster, Podil (Podol în rusă). M-am îndreptat spre un labirint de clădiri de lângă Universitatea din Kiev şi am intrat în birourile de la subsolul Centrului Judaica, o organizaţie cu o arhivă de scriitori evrei ucraineni, o colecţie ciudată de maşini de scris manuale în limbile ucraineană, rusă şi ebraică şi o ramură editorială incredibil de productivă, inclusiv o publicaţie anuală foarte respectată, **Yehupitz**, numele dat de Sholem Aleichem pentru Kiev.

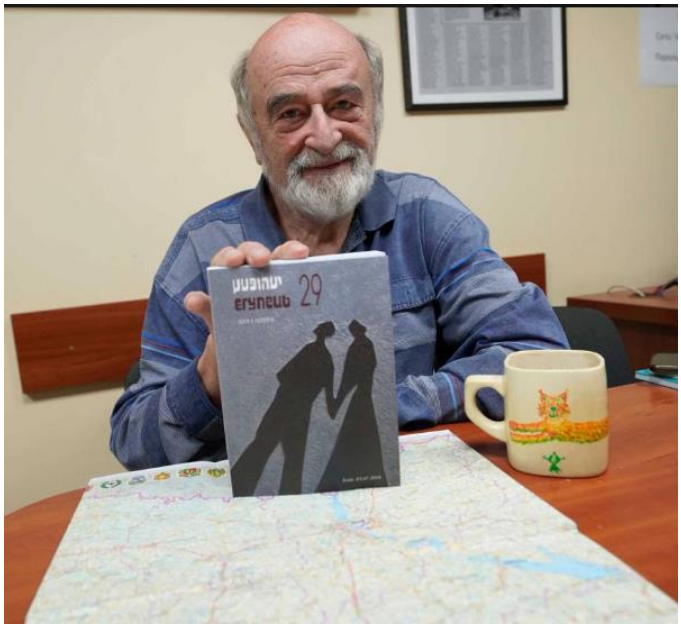

Leonid Finberg, cu un volum din "Yehupitz", publicaţia anuală editată de Centrul Judaica

Directorul este **Leonid Finberg**, un istoric în vârstă de 70 de ani, care a lucrat la proiecte culturale evreieşti încă dinainte de căderea comunismului şi de independenţa Ucrainei în 1991. Alături de Leonid şi de mine a fost prezentă una dintre doctorandele sale, Anna Umanska, a cărei lucrare de doctorat se referă la Kultur-Lige evreiască din Ucraina, o instituţie care nu a avut un final fericit în primii ani ai domniei lui Stalin.

Leonid a spus că Sholem Aleichem a fost hotărât să înfiinţeze o editură în idiş la sfârşitul anilor 1880. A început să comande lucrări de la scriitori renumiţi, îi plătea generos şi îşi publica propriile cărţi, precum şi articole în serie în ziarele idiş. Şi credea cu tărie că idiş nu era doar limba evreilor săraci. Era o limbă bună pentru literatură.

Problema era că, deşi majoritatea evreilor vorbeau idiş între ei, îşi cumpărau cărţile în rusă şi ebraică. Acest lucru a contribuit la distrugerea averii lui Sholem Aleichem.

Leonid a spus că, în ciuda dificultăţilor financiare, Sholem Aleichem şi Olga au reuşit totuşi să îşi petreacă verile în oraşul-staţiune Boyarka, nu departe de Kiev, pe care el l-a supranumit Boiborik în ficţiunea sa. Aici a întâlnit un bărbat care le livra familiei laptele în fiecare dimineaţă. Ceea ce l-a făcut să se gândească ...

Prima dintre poveştile lui *Tevye Lăptarul* a apărut în 1894 şi avea să continue timp de aproape un deceniu. Pentru cei care nu au citit geniala traducere din 1996 a lui Hillel Halkin, merită investiţia de câteva ore. Iar pentru cei obişnuiţi cu schmaltzul din "Scripcarul pe acoperiş", vor afla cât de sumbre erau de fapt aceste poveşti. Este marca Sholem Aleichem: parte comedie, parte tragedie. Adesea într-un singur paragraf.

Sholem Rabinovitch şi-a lansat prima povestire în idiş, "Două pietre", pe care a publicat-o cu un nou nume: Sholem Aleichem, care în ebraică înseamnă "ce mai faci". Numele avea să rămână.

Sholem Aleichem a murit la New York în mai 1916 şi, mai puţin de doi ani mai târziu, Rusia se retrăgea din Primul Război Mondial. Cu toate acestea, nici în cele mai nebuneşti coşmaruri ale sale, nu şi-ar fi putut imagina că între 1918 şi 1921, în timp ce polonezii, ucrainenii şi ruşii se luptau pentru control, poate chiar 100.000 de evrei - şi vorbim exclusiv de familii evreieşti neînarmate - vor fi măcelăriţi.

Cu cea mai mare parte a Ucrainei aflată acum în Uniunea Sovietică, sinagogile, ca şi bisericile, au fost închise, multe au fost distruse, în timp ce şcolile evreieşti puteau exista doar dacă nu predau nimic despre religie sau ebraică.

În 1932, Stalin a aruncat iadul asupra tuturor ucrainenilor în timpul Holodomorului, marea foamete, care a ucis între 3 şi 4 milioane de ucraineni, deşi unii istorici cred că numărul este mult mai mare.

Apoi a urmat cel de-al Doilea Război Mondial şi Holocaustul. Cifra pe care am văzut-o folosită cel mai des este că între 1,5 şi 1,6 milioane de evrei au fost ucişi pe teritoriul Ucrainei de astăzi. Majoritatea au fost împuşcaţi de către germani cu sprijinul şi asistenţa unor auxiliari ucraineni locali.

În ceea ce priveşte Kievul în sine, Muzeul Memorial al Holocaustului din SUA afirmă că în Kiev erau 160.000 de evrei înainte ca germanii să invadeze în iunie 1941, iar aproximativ 100.000 au fugit spre est.

Poate că până la 60.000 de evrei se aflau în Kiev la 26 septembrie 1941, când germanii şi-au încheiat ocupaţia. Aceştia i-au chemat apoi pe evreii din oraş la punctele centrale de colectare, iar trei zile mai târziu, pe 29 şi 30 septembrie, 33.771 de evrei au fost conduşi în vasta râpă de la marginea oraşului, Babi Yar (Babyn Yar în ucraineană), unde au fost împuşcaţi de SS, de unităţile de poliţie germane şi de auxiliarii ucraineni. Se estimează că alte 60.000 de victime - romi, evrei, comunişti - vor fi împuşcate şi aruncate aici înainte ca germanii să fugă în decembrie 1943.

Via Max Tzinman- sursa:

https://www.tabletmag.com/sections/arts-letters/articles/jewish-writing-during-wartime

traducere AG

Vizitatori în fundul gol cuceresc muzeul din Barcelona

ARTE NUDE

La Muzeul de Arheologie al Cataloniei din Barcelona, două sculpturi greceşti din secolul al V-lea î.Hr. sunt admirate de vizitatori prin intermediul unor fotografii recente ale artistului italian Luigi Spina. Cele două statui, bronzurile Riace "Tânărul" şi "Bătrânul", sunt exemple clasice ale tradiţiei sculpturale greceşti: războinici musculoşi, goi, care pozează cu un aer hotărât de încredere. Vizitatorii muzeului s-au întâlnit acum cu sculpturile la nivel egalitar - fără îmbrăcăminte.

Nuditatea este obligatorie ! Intrarea costă 7E

Băieţii de pe plajă care îşi păstrează costumele de baie s-au dovedit a fi o problemă pentru un alt club de nudism din regiunea din estul Spaniei în această vară, când grupul s-a plâns guvernului catalan că înotătorii îmbrăcaţi în costume de baie încalcă spaţiile Catalane care sunt dedicate nudismului, denumit uneori "naturalism". Ei au citat flagelul intruziei pe care îl numesc **"invazia textilă"**.

Pastrama trufanda

Via Max. T

Ion Luca Caragiale

În portul Kavalei, de pe coastele Archipelagului — pana nu se pomenea de vase cu abur — într-o dimineaţa se pregatea o corabie mare, încarcata cu marfuri şi cu mulţi calatori, sa porneasca spre coastele de rasarit, la Iafa, în Asia Mica.
Între calatorii aceia, se afla şi unul Iusuf, un negustoraş, mergand la Ierusalim dupa daraveri. Omul se suise de cu vreme pe corabie, sa-şi gaseasca loc bun şi se aşezase jos turceşte, pe chilimul lui, mai la o parte, ca sa nu stea în drumul corabierilor, cari umblau de colo pana colo serta-ferta, strangand fringhiile şi-ntinzand panzele, ca pe orce vas cand mai sunt cateva clipe pana sa porneasca dezlegat în largul apelor.
Iusuf sta liniştit şi tragea ciubuc, cu gandul pe de o parte la drumul lung ce-l avea de facut, pe de alta la casa pe care şi-o parasea de nevoie... Cand erau toate aproape gata, şi capitanul se suia la locul sau, sa dea semn de plecare, s-aude de pe mal, pan zgomotul şi forfoteala mulţimii de lume — unii cu treaba, alţii numai aşa gura-casca, precum e-n orce port la sosirea şi plecarea unui vas mare — s-aude un glas strigand:
— Iusuf! Iusuf! unde-i Iusuf?
Şi pana sa se ridice Iusuf, sa vaza daca pe el îl cheama, şi cine, iacata trece peste punte în corabie, gafaind de alergatura, cu un sac în spinare, Aron, un ovrei negustor, vecin cunoscut al lui.
— Bine ca te gasesc, draga Iusuf, zice Aron; tot mergi tu la Ierusalim; fa-mi, te rog, o bunatate frateasca... Uite sacul asta cu nişte haine — nu-i greu; nici douazeci de oca — sa-l duci lui frate-meu Şumen... ştii unde şade... Vrei?
— De ce sa nu vreau? a zis Iusuf; nu-l duc în spinare; pe corabie e destul loc; de la Iafa la Ierusalim, tot o sa iau or camila, or catar, cum mi-o veni mai bine la-ndemana... ţi-l duc bucuros.
— Şi sa-i zici lui Şumen, dar sa nu uiţi! ca numaidecat sa faca pacum i-am scris eu cu hainele astea ramase de la tata... şi...
Ar fi vrut Aron sa mai spuie ceva, daca nu-ncepea sa se legene corabia de plecare; a lasat sacul langa Iusuf şi a sarit repede afara pe mal. A pornit vasul cu panzele umflate, şi pana s-a departat bine, înca mai auzea Iusuf glasul lui Aron:
— Pastreaza-l binel sa nu mi-l prapadeşti!
Seara, i-a prins bine calatorului sacul prietenului; l-a pus capatai şi, fiind marea liniştita, a dormit odihnit pana la ziua; dar toata noaptea a visat ca manca lucru sarat — fireşte, rasufland aerul marii.
Cand s-a deşteptat, a simţit mare pofta de mancare, şi iar i s-a parut ca-i miroase a saratura. A baut o cafea, a tras ciubuc; parca i s-a mai potolit foamea, şi s-a tolanit iar cu capul pe sac. Dupa ce a stat puţin aşa, se ridica iar...
„Bre — zice în gandul lui — eu am mai umblat pe mare, dar aşa miros placut de saratura!... ce sa fie asta?”
Cand se pleaca sa-şi stranga chilimul şi capataiul, simte miros şi mai tare; apropie nasul de sac şi-nţelege sigur ca din sac iese ce iese... Deznoada sfoara şi desface; cand colo, peste ce da? Sacul nu era cu haine, era plin îndesat cu pastrama trufanda.
„Al dracului şarlatanul de Aron!... ca sa nu ma-ndemn sa gust o bucaţica din pastrama lui, m-a minţit ca sunt haine.”
Şi gandind astfel, i-a lasat gura apa... A scos din brau cuţitaşul, din legatura lui o bucata de paine, şi din sac o halca de pastrama. A taiat o felie... a gustat... Straşnica aroma! A mancat Iusuf frumos, şi a legat sacul la loc. Din pricina ca a-ntalnit şi vanturi în potriva, ba de vreo cateva ori chiar furtuni, a umblat corabia mai bine de o luna pana la

Iafa. În vremea asta, Iusuf, care se spurcase la lucru bun, a tot dezlegat sacul şi a mîncat; ba, a mai şi vandut, cu paralacul şi cu bucata, sa nu mai stea sa cantareasca, la alţi calatori, cari nu sufereau şi puteau sa manance pe mare; şi, fireşte, marfa buna, navala mare; aşa ca, încet-încet, i-a tot scazut capataiul, şi cand a ajuns la Iafa mai ramasese-n sac numai frumuseţea aceea de miros.
De la Iafa, s-a luat Iusuf cu mai mulţi calatori, şi au mers pe catari pana la Ierusalim. Pe drum, i-a dat unul şi altul sa guste din pastrama lor...
— Ei! zice Iusuf, pastrama ce-am avut eu pe corabie, de la noi, de la Kavalal aia pastrama!... Ia, ma rog, poftiţi dv. de vedeţi numa ce aroma frumoasa! (şi le da sacul pe la nas). Pacat ca nu mi-a mai ramas! sa fi vazut!... şi frageda... şi grasa... o bunatate! aşa pastrama, zic şi eu...
Ajungand la Ierusalim, s-a gandit Iusuf:
— Ce sa mai ma duc la Şumen cu sacul gol? Frate-sau, Aron, or din nebagare de seama, de degraba, a luat un sac cu pastrama, în locul sacului cu haine; or ca, de calic, sa nu ma lacomesc, m-a minţit. Orcum, am mancat-o? am mancat-o: o sa i-o platesc cinstit omului cand m-oi întoarce la Kavala, şi atata tot... Nu mai ma duc la Şumen! Şi s-a dus sa-şi vaza de daraverile negustoriei lui. Dupa ce şi le-a ispravit, s-a-ntors înapoi la Iafa, acolo s-a suit pe alta corabie şi a pornit înapoi spre casa. Pe drum, manca din pastrama altora, dar mirosea sacul lui Aron, şi mereu, la toţi calatorii:
— Ei! pastrama, daca vreţi, sa poftiţi la noi, la Kavala! — acolo pastrama!... E mai ales unul, Aron, un prieten al meu, face straşnica... la vedeţi numa ce frumuseţe de aroma!... Geaba! ca la noi, la Kavala, pastrama!...
Şi, seara, se culca cu capul pe sacul lui Aron şi visa noaptea ca mananca saratura; iar dimineaţa cand se scula, îşi mirosea capataiul, şi gandea:
„Cum ajung la Kavala, drept la Aron ma duc, dupa pastrama; sa o fac eu, crestata şi parlita la spuza, uşor, sa nu-şi scoata sarea...”
Şi-i lasa gura apa lui Iusuf.
Cum coboara pe pamant la Kavala, sa fi zis c-a dat în bobi! pe cine vede întai?... pe prietenul Aron — parca ştia ca soseşte şi-l aştepta cu patru ochi.
— Bre, Aroane, de ce eşti şarlatan şi ma minţi ca-n sac sunt haine vechi de la tata-tau?... de frica sa nu ciupesc din pastrama...
Aron s-a facut odata galben, şi, cuprins ca de un fior, d-abia a putui baigui:
— Ce? ce?
— Cate ocale era în sac, bre?...
Dar Aron mai rau:
— Ce? ce?
— ...Ca, sa spun drept, ca om cinstit ce ma ştii... eu... pe drum... ţi-am mancat pastrama toata, şi...
Dar Aron ţipa o data şi-ncepe sa se plesneasca peste ochi cu palmele, sa se bata cu pumnii-n cap, sa-şi smulga barba şi perciunii; se vaita şi urla, ca de cine ştie ce nenorocire grozava.
— Ce urli, bre, aşa, şi faci atata taraboi? cate ocale a fost, eu sunt negustor de treaba, nu tagaduiesc: ţi le platesc pan la para.
Aş! ovreiul cade jos, se tavaleşte, batandu-se cu fruntea de ţarana şi urland mai tare, parca-i ieşit din minţi.
— Bine, bre, ţi le platesc; n-auzi?
Se scoala ovreiul de jos, apucat ca de turba, îl înhaţa de piept pe Iusuf, şi, haide, techer-mecher cu el, la cadiu, la judecata!
Cadiul face cercetare cum a mers pricina. Iusuf spune tot cum s-a-ntamplat: ca el, întai, a crezut ca sunt haine; ca, pe urma, dupa aroma, a descoperit şmecheria, şi a gasit în sac pastrama de oaie, şi, ca omul, la drum lung, s-a-ndemnat şi... a mancat-o;

dar el, negustor cinstit, nu tagaduieşte, şi se da dator sa plateasca pana la para.
În vremea asta, Aron se jeleşte mereu smulgandu-se de barba:
— Bine, bre — zice cadiul — daca omul nu tagaduieşte şi se da dator sa-ţi plateasca cinstit pana la para, ce mai faci gura?... ai?...
— Sa plateasca? urla ovreiul... sa plateasca?... ce sa plateasca?... pe tata?... poate el sa plateasca pe tata?
— Care tata, bre? întreaba Iusuf.
— Tata meu!
— Care tata, bre? întreaba cadiul.
— Tata meu, Leiba Grosu, care a murit... şi Iusuf l-a mancat.
— Pe cine l-am mancat, bre?
— Pe tata!
— Cand, bre, l-am mancat eu pe tat-tau?
— Cand a fost pe corabie...
— A fost tat-tau cu mine pe corabie?
— A fost!
— Şi l-am mancat?... eu?
— Tu! tu!
— Efendi cadiu — zice Iusuf — nu vezi ca e nebun ovreiul?
— Nu sunt eu nebun! zbiara Aron; tu ai fost nebun, ca ai mancat pe tata!
— Mai spune o data: care tata?
— Tata meu, Leiba Grosu, care a murit!... parca n-am spus?
— Apoi de, efendi! zice Iusuf.
— Carnaxi! nu mai zbieraţi, striga cadiul... Staţi, ca nu mai înţeleg nimic!... Bine, nu zici tu ca tat-tau a murit?
— A murit!
— Bine, daca a murit, cum era sa mai umble pe corabie, bre?
— A umblat!
— Dupa ce a murit?
— Dupa!
— Cum, bre?
— Tata, cand a murit, m-a jurat sa-l trimit sa-l îngroape în pamantul sfant la Ierusalim, ca acolo vrea el sa putrezeasca... şi eu m-am gandit ca oasele tot nu putrezesc; le-am îngropat aici, şi carnea am facut-o pastrama...
Iusuf s-a-ngalbenit deodata şi s-a apucat cu mainile de pantece.
— ...și – a urmat jelindu-se Aron – m-am gandit, de ce sa nu fac iconomie la transport; am pus pastrama-ntr-un sac și i-am dat lui··· sa-l duca la Ierusalim, la frate-meu, Șumen, s-o îngroape acolo, ca el a știut··· Și el a mancat pe drum pe tata!··· Ce fac eu acuma?
Cand le-a auzit toate astea Iusuf, i s-a-ntors inima pe dos; a-nceput și el sa se bata cu pumnii-n cap și-n pantece, și sa se vaite:
— M-a spurcat jidanul, efendi cadiu! aman! m-a spurcat! Ce ma fac eu acuma?
— Tu de ce-ai mancat? zbiara Aron.
— N-ai zis tu ca sunt haine?
— Și parca trebuia sa le mananci?
— De ce nu mi-ai spus drept, ca e tat-tau?
Și iar ovreiul, vei! și turcul, aman! Cadiul, ascultandu-le toate, a zis:
— Bre! de treizeci de ani judec aicea la Kavala lume dupa lume, cu fel de fel de pricini; dar înca așa nebuni și așa pricina ciudata nu mi s-a mai înfațișat··· Asta··· sa aveți rabdare··· ca trebuie sa chibzuiesc mai adanc!...
Și, dupa ce a chibzuit și iar a chibzuit adanc, a hotarat ca:
Turcul sa plateasca ovreiului, pe prețul zilei, douazeci de ocale pastrama prima, pe care i le-a mancat; iar ovreiul sa plateasca turcului douazeci de lire, fiindca l-a-nșelat dandu-i un sac de haine, în care nu era haine, ci pastrama, și nu pastrama adevarata de oaie, ci de ovrei.
Și pe urma, cu o vorba scurta turceasca, i-a dat afara p-amandoi.

***

Importanța Jurnalului Israelian

https://www.jurnal-israelian.com/gaza-war-2023

În aceste zile grele pentru Israel o mână de oameni de litere pun umărul în a alege, traduce și redacta în patru limbi articole obiective, proaspete, zi de zi. Le publicăm în magazinul electronic Jurnal Israelian. Editura SAGA este un izvor a-politic de informare lucidă, nepărtinitoare. Mulțumesc pe această cale colaboratorilor noștri permanenți - **Iris Dan, Sofia Gelman Kiss, Victoria Dazin, Beatrice Bernath, Maria Sava, Max Tzinman, Michal Diamant, Joel Ozy, Mircea Munteanu, Albert Poplingher, Naomi Fucs, dr. Ozias Marcovici.**
Citiți și dați mai departe!
Adrian Grauenfels
SAGA PUBLISHING 2023

**

Importance of the Israeli Journal

In these difficult days for Israel a handful of men of letters are dedicated to choosing, translating and writing objective, fresh material in four languages, day after day. We publish them in the Israeli Journal e-zine. SAGA Publishing House is an a-political source of lucid, unbiased information. I would like to thank our permanent contributors - Iris Dan, Sofia Gelman Kiss, Victoria Dazin, Beatrice Bernath, Maria Sava, Max Tzinman, Michal Diamant, Joel Ozy, Mircea Munteanu, Albert Poplingher, Naomi Fucs, Dr. Ozias Marcovici. Read us and pass it on!

**

Importance du Journal Israélien

En ces jours difficiles pour Israël, une poignée d'hommes de lettres se consacrent à la sélection, à la traduction et à la rédaction de documents objectifs et frais en quatre langues, jour après jour. Nous les publions dans l'e-zine du Journal israélien. La maison d'édition SAGA est une source a-politique d'informations lucides et impartiales. Je tiens à remercier nos collaborateurs permanents - Iris Dan, Sofia Gelman Kiss, Victoria Dazin, Beatrice Bernath, Maria Sava, Max Tzinman, Michal Diamant, Joel Ozy, Mircea Munteanu, Albert Poplingher, Naomi Fucs, Dr. Ozias Marcovici. Lisez-nous et transmettez-nous !

ÉDITIONS SAGA 2023

Maria Cecilia Nicu

Война и миръ

Din Seria Dialoguri oarecare

- Tolstoi?

- Numai titlul!

- Şi pentru conformitate chiar în ruseşte!

- Conjunctura! Şi extraordinara putere a unui titlu în care sunt cuprinse într-o singură suflare alternativele esenţiale ale vieţii; simplu (zice Tolstoi) n-alegem, acceptăm şi atât.

- Ca acum?

- Ca acum. Dar ştiu eu dacă este chiar accepţiune! Am citit chiar astăzi, în La Punkt, ce zice Ludmila Uliţkaia: *Azi, 24 februarie 2022, a început războiul. Credeam că generaţia mea, venită pe lume în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, are noroc şi că-i va fi dat să trăiască fără război până la moarte...*

- Şi amintirile dau buzna ori poate nu chiar amintiri ci întrebări rămase în suspensia înţelegerii care nu vine.

- Dacă-mi aducaminte pe strada noastră treceau soldaţii în fiecare zi şi poate era firesc să cred că aşa se întâmpla peste tot. Călcau apăsat asfaltul străzii – piatră cubică, parcă - nu ştiu dacă era pas de front ori simplă călcătură cazonă, aliniaţi şi indiferenţi erau autoritatea zilei într-o succesiune metodică fără de care nu cred că era posibil să funcţionăm...

- Era război încă?

- Nu mai era, cel puţin nu cel despre care spune şi Uliţkaia şi de la "distanţa " asta se decolorează ca o fotografie de la târg, condiţia realului fiind mărturia "la faţa locului"... ori timpul permite salturi înainte şi înapoi numai în imaginaţia scriiioricească... Restul e filtrare ca într-un permanent *fog* londonez ori exprimare sub condei; când credibilă, când confuză.

- Intuiţia poetică este totuşi remarcabilă, nu crezi? * "*...am prieteni în cer dar pentru asta multe zile de primăvară îmi caută pricină ploi noroaie acide şi urme de bocanci preţioşi fac nopţile cea mai proastă promisiune a vieţii..."* O permanenţă de care nu scăpăm, se pare, şi pe care o acceptăm cu stoicismul impus...

- Şi ne uităm la televizor cum se mişcă din nou bocancii aia impersonali de care ne amintim numai pentru că îi avem în poze şi pentru că i-am vrea lăsaţi acolo.

- Da, dar vorba lui Beckett: "*You're on earth. There's no cure for that*."

- Sigur şi pământul ("earth"- ca să rămân la Beckett) este populat eterogen - şi să mu-mi sară în cap deştepţii supra sensibili - nu la rase mă refer, nu la sexe, nici măcar la densitatea inegal distribuiită (a populaţiei, evident) şi nici la diferenţierea tot inegal distribuită social ori intelectual - pământul ăsta pe care din păcate am cam uitat să-l tratăm cu respect este o aglomerare de caractere întâmplătoare şi - după cum ne învaţă istoria – trăim mai mereu întâmplător.

- Nu mă trimite în istorie, te rog, mi-ajunge prezentul care ne aduce surprize "pe tava" convieţuirii colective din care nu mai înţelegem nimic, stăm ca "viţelul la poartă nouă" şi ne minunăm: epidemii, pandemie chiar, războaie, invazii, ameninţări catastrofale, cădere parcă fără oprire... şi ce altceva ar mai urma?

- Astenie, depresie, tristeţe, oboseală, un întreg tacâm al alienării...

- Lehamite românească în care întră însă şi nervozitatea aia confuză când războiul reapare ca o alternativă viabilă în rezolvarea problemelor care în general curg...

- Şi ştii cum e.

- Nu sunt sigură că noi chiar ştim, *„In memory everything seems to happen to music.”* cum zice Tennessee Williams, un aer simfonic se implică în recapitulările memorice şi elementul esenţial uman se abstractizează ori poate doar se transformă, sacrificiul justificat sau nu reţine doar elementarul glorificării... Altfel, moarte!

- Mă uit la televizor şi nu scap de senzaţia că văd un film prost făcut în care violenţa imaginilor n-are justificare; sunt oameni pe stradă şi cad zidurile, mame cu copii în braţe şi maşini contorsionate ca în raliul ăla în care a murit Ives Montand, dacă-mi aduc aminte, tancuri într-un convoi absurd ca într-un film făcut la întâmplare...

- Şi noi încercăm să înţelegem – ce să mai vorbim de acceptare – că e război adevărat între ruşi şi ucrainieni pornit... **de ce?**

Ori cum se întreabă unul din eroii lui Tolstoi – Pierre Bezuhov - încercând acceptarea: “ *Pentru ce?, De ce? Ce se întâmplă în lumea asta?... Nimic nu-i trivial or important, totul este la fel, sens are numai să te fereşti cât poţi de asemenea confuzii”*

-Da, dar poţi?

---

*Versurile din poema “Ninsoarea în care nu cred”(Dan Petrut Cămui)

Publicat la Observatorul - 12/mar./22 ...la La Punkt - mai/18/22

Nucleul Pământului are o scurgere de gaze

Contrar înţelegerii convenţionale, materia poate scăpa din centrul Pământului.

MARCIA BJORNERUD (Nautilus)

În forjarea turbulentă a Pământului timpuriu, densitatea a fost destinul. Căldura produsă de impactul cu asteroizi şi de descompunerea radioactivă a transformat o masă de moloz primordial, ţinută laolaltă de gravitaţie, într-un glob clocotitor şi topit. În această stare febrilă, materia care compune Pământul s-a separat în straturi distincte; cele mai dense materiale s-au scufundat, formând un nucleu de fier şi nichel, în timp ce materia mai uşoară de silicat s-a ridicat pentru a forma mantaua stâncoasă.

Geologii au presupus mult timp că aceste straturi erau permanente - şi că nicio materie fizică nu putea traversa vechea graniţă dintre nucleul şi mantaua Pământului. O nouă lucrare publicată în revista Nature contestă acest punct de vedere, oferind dovezi că în miez se pot scurge "în sus", în manta, gaze stocate acolo încă de la formarea planetei - şi că aceste gaze pot ajunge, prin intermediul rocilor vulcanice, la suprafaţa Pământului.

Deşi începe la doar 30 de kilometri sub picioarele noastre şi constituie mai mult de 80% din volumul planetei, mantaua Pământului este un loc sălbatic şi necunoscut. Cele mai adânci găuri de foraj ale noastre nu au ajuns niciodată la mantaua, iar concluziile despre componenţa şi mişcările sale în mişcare provin din surse indirecte, cum ar fi undele seismice generate de cutremurele de pământ care răsună prin ea, dezvăluind că este o rocă solidă, deşi curge languros. Alte indicii provin din chimia lavelor bazaltice, magme de temperatură ridicată care, atunci când erup, au o vâscozitate apropiată de cea a ketchup-ului. Aceste lave sunt generate de topirea parţială a mantalei şi erup prin guri de aerisire şi vulcani acolo unde scoarţa terestră - stratul superior al Pământului - este subţire, în principal în oceane.

În general, se înţelege că sunt gaze de la începutul lumii.

În anii 1960, la scurt timp după apariţia teoriei tectonicii plăcilor - care explică modelele globale de activitate vulcanică şi seismică - geologii au observat diferenţe subtile în chimia lavelor bazaltice eliberate din locuri precum Islanda, cunoscute sub numele de bazalte de creastă de la mijlocul oceanului sau MORBS, faţă de cele din locuri precum Hawaii, numite hotspot-uri. MORBS se află de-a lungul crestelor vulcanice subacvatice, în timp ce hotspoturile sunt zone din mantaua Pământului din care se ridică coloane izolate de magmă fierbinte, formând vulcani pe crusta suprapusă.

În special, chimia MORB de tip islandez sugerează că aceste lave provin dintr-o sursă de manta de mică adâncime. În schimb, chimia bazaltelor de tip hotspot din Hawaii sugerează că acestea provin dintr-o sursă de manta mai adâncă. Deşi mantaua se mişcă prin convecţie - un proces determinat de densitate prin care rocile reci se scufundă şi rocile fierbinţi se ridică - mulţi geoscientişti cred că mantaua superioară şi cea inferioară se mişcă separat, amestecându-se doar prin intermediul coloanelor de magmă din punctele fierbinţi, care se ridică de la adâncime. Din acest punct de vedere, buzunare de material "original" - modificate prin topire sau prin alte procese geologice, cum ar fi subducţia, care reciclează părţi din crusta Pământului - ar putea persista în părţile mai adânci ale mantalei terestre, chiar şi după 4,5 miliarde de ani.

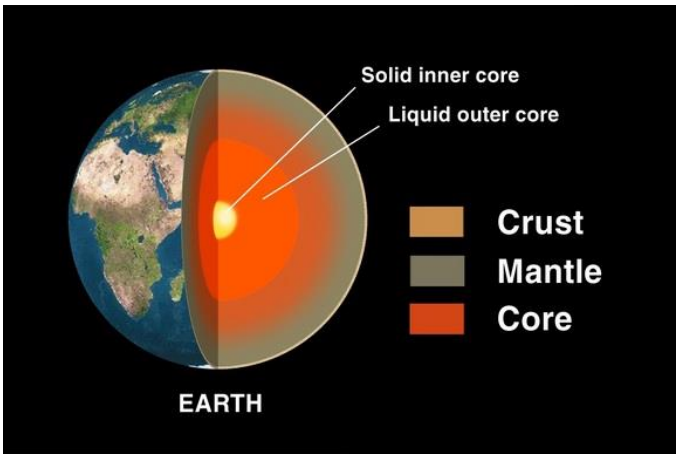

Această idee a unei mantale superioare distincte din punct de vedere chimic de mantaua inferioară a fost în general susţinută de studiile privind gazele nobile, cum ar fi heliul şi neonul, captate în cantităţi mici în cristalele minerale din bazalte. În special, oamenii de ştiinţă au analizat concentraţiile a doi izotopi de heliu, 4He şi 3He. În timp ce 4He este mai abundent atât în roci, cât şi în atmosferă, 3He, mult mai rar, este considerat în general ca fiind un gaz de la începutul lumii.

În studiile anterioare, cercetătorii au constatat că bazaltele MORB din scoarţa superioară au, de obicei, mai mult 4He, iar bazaltele primordiale cu puncte fierbinţi au mai mult 3He.

Cu toate acestea, noul studiu rescrie această viziune ordonată a mantalei şi a bugetului său de heliu. Cercetătorii au descoperit că bazaltele din Insula Baffin, din arhipelagul arctic canadian, deşi sunt legate de un punct fierbinte, au o chimie asemănătoare cu cea a MORB şi totuşi au un raport 3He/4He mai mare decât oricare altul măsurat anterior - mai mare, de fapt, decât orice valoare plauzibilă a mantalei primordiale.Deşi cercetătorii recunosc că pot exista mai multe moduri de a explica această combinaţie neaşteptată, cel mai simplu scenariu este că scoarţa oceanică de tip MORB s-a scufundat la baza mantalei Pământului, unde a fost infuzată cu 3He primordial care se scurge din nucleu. O parte din acest material hibrid a făcut apoi lunga ascensiune până în Insula Baffin.

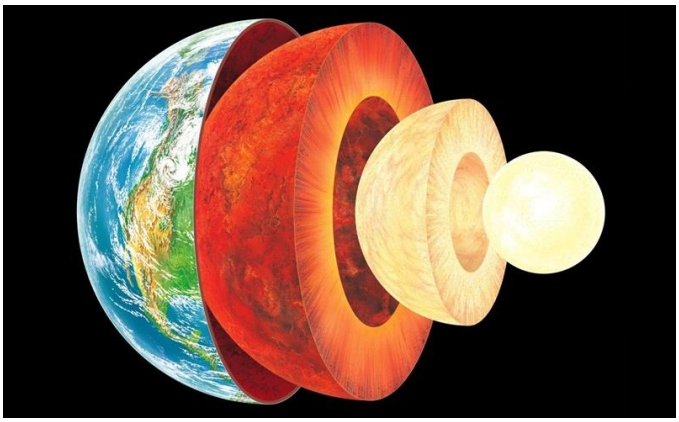

Aceasta este o nouă viziune radicală a mantalei şi a miezului Pământului ca fiind mai degrabă deschise decât închise, unde rocile din crustă se pot scufunda prin mantaua şi se pot amesteca cu materia din miez - şi apoi se pot întoarce la suprafaţă cu veşti despre călătoria lor spre centrul Pământului.

Imaginea principală: Vadim Sadovski / Shutterstock

Allen Grossman
Se trezeşte gospodarul

Lumina e un polizor de cuţite care zornăie clopotele

Pentru şapte dimineaţa. El ascultă toate clopotniţele

din oraş chemând pentru orice trebuie să fie făcut în ziua asta nouă.

Am moartea mea de măcinat, acea lamă arzătoare.

Dar lumina în această fundătură este slabă, şi clopotele

legate de roata lumii, nu mai sună.

Între timp se fac nunţi sau doar pentru a cânta.

Lumină, lumină, aprinde-ţi roata şi fă-ţi meseria.

Încalecă pe scaunul tău şi învârte-ţi piatra. Scoate scântei

Care se ridică şi dispar ca nişte ciocârlii trezite.

Ascuţeşte-o ascuţită, şi străluceşte-o până ce-şi arată faţa.

Căci moartea e o cursă alergată într-un singur loc

Şi moartea trebuie să cunoască inima, şi să nu aibă temeri.

Ziua e pentru moarte; întunericul nu are uşi.

**

Centenar ITALO CALVINO

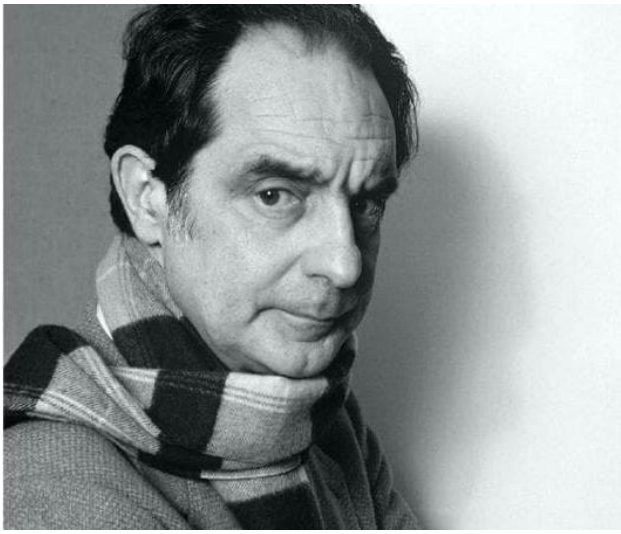

La centenarul naşterii lui **Italo Calvino**, unul din cei mai remarcabili scriitori italieni ai sec. al XX-lea, se cuvine, aşa cum se petrec lucrurile în atâtea ţări de cultură din lume, să-l comemorăm, împrospătând în mintea cititorilor noştri specificitatea creaţiei sale şi, mai ales, făcându-le cunoscut cât de mult a fost el receptat în România. Scriitor cu multiple posibilităţi expresive/ narative – motiv pentru care Cesare Pavese îl numise „lo scoiatolo della penna”/ „veveriţa condeiului”, Italo Calvino obişnuia să surprindă mereu publicul cititor cu inovaţii. Niciodată dispus să se repete, gata oricând să pornească spre cele mai îndrăzneţe „obiective”, scriitorul italian se dedică lecturilor ştiinţifice ca şi structuralismului şi semioticii, pentru a extrage din ele materia ulterioarelor sale experimente şi elaborări de noi modele narative. El a marcat în evoluţia sa – de la neorealism (Il sentiero dei nidi di ragno/ Cărarea cuiburilor de păianjen), la creaţia istoric-alegorică (trilogia strămoşilor – Il visconte dimezzato/ Vicontele tăiat în două, Il barone rampante/ Baronul din copaci, Il cavaliere inesistente/ Cavalerul inexistent) şi literatura de ştiinţă şi ficţiune (Le cosmicomiche/ Cosmicomicării, T-con zero/ T-indice zero, Il castello dei destini incrociati/ Castelul destinelor încrucişate, Le città invisibili/ Oraşele invizibile) şi până la preconizate schimbări preferenţiale ale cititorilor privind lectura/cartea (Palomar/ Lecţii americane) – linia principală a dezvoltării literaturii italiene a secolului al XX-lea. Asemuit de critici cu Jorge Luis Borges şi Gabriel Garcia Marquez datorită măiestriei sale de „a urzi vise perfecte”, Calvino se diferenţiază, totuşi, fiind considerat „cel mai solar dintre ei, cel mai curios să descopere adevărul despre fiinţa umană” (l-am citat pe John Updike). „Puţini sunt scriitorii – afirmă la rândul lui Gore Vidal – care reuşesc să atingă măiestria lui Calvino de a descrie lumi imaginare cu o neasemuită precizie şi frumuseţe”. Operele poliedricului autor italian au început să fie făcute cunoscute cititorilor din ţara noastră încă din 1963. Meritul de a-l fi tradus pe Calvino în limba română revine, pe rând, Despinei Mladoveanu (trilogia strămoşilor, 1963), Sandei Şora (Cosmicomicării, T-indice zero, 1970 şi Oraşe invizibile, 1979), Olgăi Mărculescu (Basme, 1975), lui Geo Vasile (Palomar, 2004 – din care şapte povestiri au fost traduse, anterior, şi de Eleonora Cărcăleanu). Interesat/ pasionat de creaţia calviniană este şi Eugen Uricaru, care tălmăceşte în limba noastră Castelul destinelor încrucişate, 2002. În tandem, Eugen Uricaru şi Geo Vasile, traduc din volumul Raconti/ Povestiri ciclul Iubiri dificile, 2004. Mai aproape de noi în timp, Anca Giurescu dă veşmânt românesc cunoscutei opere Dacă într-o noapte de iarnă un călător, 2015, în timp ce Oana Boşca-Mălin echivalează într-o frumoasă limbă românească (în care, de altfel, şi-au dovedit măiestria toţi traducătorii amintiţi)

volumele: Cărarea cuiburilor de păianjen, 2012, Ultimul vine corbul, 2015, şi Lecţii americane, 2018. Putem, astfel, afirma că, sub aspectul traducerilor, „destinul" românesc al lui Calvino se află pe făgaşul împlinirii. Cât priveşte acela al studiilor, mai este mult de înfăptuit, deoarece lipsesc din cultura noastră cercetări de amploare, monografice care să prezinte intelectualilor noştri interesaţi complexa personalitate a scriitorului italian. Este imperios necesar să amintim acum omagiul special/ aparte adus lui Italo Calvino, cu ocazia acestui centenar, de valoroasele italieniste: Smaranda Bratu Elian şi Oana BoşcaMălin, care au tradus, fără cusur, şi au publicat la Humanitas, în colecţia Biblioteca Italiană, un volum postum, deosebit de incitant, Provocarea labirintului1, conţinând cele mai interesante pagini (riguros selectate din totalul celor 3.100) ale scriitorului italian scrise pe durata a patruzeci de ani: 1945-1985, apărute sub titlul Eremita a Parigi şi mai apoi Saggi/ Eseuri2. În speţă, este vorba de o antologie „de conferinţe, articole, interviuri, recenzii, comunicări la congrese, prezentări, introduceri, prefeţe şi postfeţe, cu destinaţii felurite, ce ne permit să urmărim straturile memoriei lui Calvino ziaristul, editorul şi criticul, dar mai ales finul interpret al lumii, al istoriei, societăţii şi literaturii"3.

NOTE

1 -Italo Calvino, Provocarea labirintului. Eseuri. Traducere de Smaranda Bratu Elian şi Oana Boşca-Mălin. Cu o prefaţă de Laura Di Nicola. În Notă asupra ediţiei (pag. 25), Smaranda Bratu Elian face o prezentare (credem exhaustivă) a variantelor româneşti ale operelor lui I. Calvino. 2- Eremita a Parigi. Pagine autobiografiche (Eremit la Paris. Pagini autobiografice), Mondadori, 1994.

3 -Din prefaţa semnată de Laura Di Nicola.

Pentru a veni în ajutorul cititorului, paginile traduse au fost judicios grupate în patru secţiuni: prima oferă texte care indică viziunea scriitorului italian despre literatură, despre societate, despre om. A doua şi a treia prezintă opiniile lui cu privire la scriitori străini sau italieni, clasici sau contemporani şi ultima, în care sunt adunate o seamă de mărturii speciale, ni-l prezintă pe Calvino par lui-même. În realitate, toate textele volumului ne fac să înţelegem că există un singur Calvino, scriitor al lumii, un clasic al literaturii şi cugetării, care întreaga lui viaţă a sorbit din spiritualitatea clasicilor. Altminteri, el însuşi mărturiseşte în încheierea eseului De ce să-i citim pe clasici: „Singura raţiune care se poate găsi, este aceea că a-i citi pe clasici e mai bine decât a nu-i citi. Iar dacă cineva obiectează că asta nu merită osteneală, o să-l citez pe Cioran (care nu e un clasic, cel puţin deocamdată, ci un gânditor contemporan care de-abia acum începe să fie tradus în Italia): «În timp ce aştepta să i se prepare cucuta, Socrate învăţa să cânte o arie la flaut. La ce-o să-ţi folosească, l-a întrebat cineva. Să ştiu această arie înainte de a muri»". Această carte, o recuperare şi o prezentare a şantierului mereu deschis al autorului, ne ajută să aflăm şi să înţelegem ceea ce în operele sale de ficţiune rămâne ascuns sau greu de pătruns. În acelaşi timp, ea este o contribuţie deosebit de importantă cu privire la integrarea operei lui Italo Calvino în cultura noastră.

De Eleonora CĂRCĂLEANU

Preluat din rev. Scripror 107-108

Baruch Elron - Pacea ucisă

Free Palestine?- Păreri

După numai 75 de ani de existenţă statul Zionist se afla exact la punctul Zero al siguranţei ca stat liber şi independent. Situaţia este clară acum. Diversele guverne şi politica lor au ignorat atât demografia cât şi mentalitatea urii vecinilor. Amplificată in educaţie, extinsă în moschei şi exploatată de grupe de teroriști fanatici de tip Isis - Hamas, Jihad ha-Islami, Fatah, Hizballah, etc ura şi interesele materiale ale liderilor Palestinieni au dus la o catastrofă inevitabilă pentru Israel. La Sud şi la Nord, în interior în teritoriile ocupate, în Siria, în Liban, în Yemen şi peste toţi Qatarul, Iranul şi Turcia incitând milioane de musulmani contra Israelului. Doctrina Netanyahu prin care linişte se cumpăra cu bani şi că banii vor oferi în fâşia GAZA o viaţă modernă la care e păcat să renunţi, a dus la incredibilul genocid din 7 Octombrie. Toate planurile de convieţuire, afaceri, dezvoltare cu aceste fiare setoase dor de sânge au eşuat în 24 de ore de măcel şi au distrus populaţia paşnică din jurul Gazei. Ok, suntem în război din nou şi iarăşi. Aviaţia spulberă clădiri, tancurile Zahal zumzăie, marina noastră distruge teroriști pe mare, et etc. Hamasul este bine ascuns în METRO, o reţea infernală de tuneluri, puţuri de lansare de rachete, cazemate de control şi comunicaţii, mai toate ascunse sub spitale, şcoli, instituţii. Miliardele de dolari livrate de Qatar nu au folosit populaţiei ci la construcţia unei reţele subterane destinată unui război nimicitor cu Israelul. Au trecut 55 de zile de luptă acerbă. Avem pierderi. Avem copii femei şi bătrâni luaţi prizonieri şi ţinuţi sub pământ în condiţii inumane. Nu se ştie câţi sunt, ce nume au, cum sunt trataţi în bezna iadului. Să presupunem că monstrul Gaza va fi supus şi Hamasul desfiinţat. Apoi vine Hizballah care are zeci de mi de rachete precise. Ce va urma în Yehuda şi Samaria? În Hebron şi Nablus? Cum rezolvă Israelul problema Iranului quasi nuclear care orchestrează de ani campania anti-Israeliană?
Se pare că am realizat jalnica performanţă a antisemitismului global materializat în demonstraţii uriaşe cu lozinca FREE PALESTINE! În Europa şi America.

Conducătorii noştri habar nu au în ce dezastru economic, moral si militar ne-au tărât. Lipsa lor de viziune, de planificare, de a gândi OUT OF THE BOX costă vieţile cetăţenilor, fie ei femei şi copii, sau tineri care în loc să studieze sunt trimişi la moarte pentru greşelile comise de un guvern corupt, ignorant, avid de putere şi lipsit de ingrediente esenţiale în viaţă: **patriotism şi răspundere pentru eşecul colosal pe toate planurile existenţei noastre.**

AG

UN PLĂCUT CADOU de la prietenul EMANUEL POPE

Grauenfels la 77

Posted on noiembrie 2, 2023 by Hopernicus

Lui Adrian Grauenfels, la împlinirea dublei de 7!
.
Puţini oamenii sunt cu entuziasmul, inovaţia şi energia sa. La fel sau chiar şi mai puţini sunt cei care asemenea lui reuşesc să împlinească fiecare lucru şi fapta gândită. Şi în plus această imagine:

Grauenfels 77
Am visat un condor,
cu aripi mari deschise,
planând peste azur
şi pe ele sau în culcuşul fierbinte al penelor sale,
(pentru că nu puteam vedea bine de la atâta distanţă),
trăia mirat un popor de poeţi,
respirând,
aerul unor înălţimi
înainte imposibil de respirat.
Şi cum eram într-o ţară, altă decât a mea,
am întrebat un localnic:

- mă scuzaţi, sunt un turist
  şi tot văd această pasăre mare
  trecând,
  în fiecare dimineaţă,
  pe deasupra oraşului
  şi văd acolo oameni,
  şi-i aud recitând
  iar aici piaţa toată e ninsă de poemele lor,
  dvs, musai,
  musai trebuie să ştiţi ce se întâmplă
  şi cum se numeşte pasărea aceasta,
  cum nu am mai văzut
  niciunde şi de călătorit,
  credeţi-mă, am tot călătorit.
- bunul meu turist, pasărea pe care
  spui că o vezi, trebuie să fie pasărea
  Grauenfels,
  bătrânii ne au tot spus de ea încă de
  când eram mici,
  dar eu nici măcar când eram tânăr şi
  aveam ochi vii, odihniţi,
  nu am putut-o vedea.
- Dar măcar, aceste poeme care va
  răvăşesc piatră cubică
  din piaţă oraşului dvs,
  măcar pe acestea,
  sunt sigur că le puteţi vedea.
  Uitaţi, una tocmai,
  cu o legănare blândă,
  a poposit pe
  pe umărul dvs stâng.
  Priviţi!
- prea blândul meu turist, dacă este şi
  o vezi,
  eşti un tip norocos şi te
  bucură,
  pt că eu deşi te cred
  nu pot vedea nimic. Nimic
  Şi acum, mă ierţi,
  trebuie să ajung degrabă la poştă.
  Ştii, astăzi ne soseşte poştă,
  poştă cu scrisori,
  cu scrisori de pe o altă planetă.

https://open.spotify.com/episode/1SCe8Z3iGEGSWrS2jHWJkG?si=aEM7wDxbQui2T8YvJZBKMg

Marcel Lupu

E linişte şi pace în Eretz Israel

Nici urmă de războaie, sau lupte.
Nici un fel.

Puţin în Sud, la Gaza, sunt poate mii de morţi,

In Nordul ţării-s oameni care păzesc la porţi

Pe terorişti să-i prindă când vor venii s-atace...

În restul toată ţara e Linişte şi Pace!

Sunt arestaţi, ici, colo, sute de teroriști

Ce vor să ne ucidă. Restul sunt pacifiști!

Oricum Islamul este doar două bilioane

Iar Israelieni săracii sunt nouă milioane!

De este scris în cifre doar prima-i importantă

Căci celelalte-s zero, și zero e-o constantă!

Și numărul de zerouri chiar de e variant

E zero, e doar zero și nu e important!

Deci cifra primă la Israel e ”Nouă”

Iar la Islam, ”sărmanii” ca cifră e doar ”Două”!

Muin Bseiso

Pentru o turistă americană

Scuzaţi-mă, doamna mea,
dar de vreme ce aţi venit la noi
chiar în ziua în care mâinile poetului au fost tăiate. ce a mai rămas de vânzare în Orient?

Am vândut deja unei bătrâne doamne turiste
înaintea dvs.
mormântul lui Saladin, bătălia cu hitiţii,
și Grădinile Suspendate din Babilon.
Le-am vândut pe pieţele lumii

înfloriţi și înmuguriţi,
degetul și inelul, am vândut.

Nu au rămas decât piramidele.
Cât de grele sunt pietrele piramidelor!

Sfinxul este înjunghiat
și va muri
dacă va fi luat de pe acest pământ,
chiar dacă din fruntea lui se va scoate cuţitul.

Iertaţi-mă, doamna mea,
am vândut ultimul sarcofag,
am aruncat ultimele potire de cerneală în Nil.
și am tăiat gâtul ultimului cocoș care a cântat.

Tot ce a rămas este Dumnezeu
care aleargă ca o gazelă verde
urmărit de toţi câinii de vânătoare
urmărit de minciuna care călăreşte pe un pur armăsar arab.

Pentru tine vom urmări acel armăsar.
Pentru tine, îl vom vâna pe Dumnezeu.
Doamna mea, cei care l-au vândut pe poet îl vor vinde și pe Dumnezeu.

MARCEL LUPU
Actuala Europă

Germanii, astăzi, sunt din Turcia,
Pakistanezii sunt Englezi,
Franţa-i acum Nord Africană,
În Danemarca sunt Danezi?

Nu mai e Europa astăzi,
S-a apropiat de Orient,
Biserici sunt, dar lângă ele,
O să găseşti un minaret.

Islamizarea e rapidă

Se umflă tare ca și curca
Se umflă parcă e gravidă.
Champs Elysees e plin de burka.

Soho e Hindu și Chinezi
Ici colo, poate, lângă Tower,
Mai poți găsii câțiva Englezi.

Muzeul de artă belică

Daca aţi ajuns la această pagină este momentul să vă dorim Hagh Hanukah Sameah

Să fii „ales”?

Andrei CORNEA

Publicat în Dilema Veche nr. 1022 din 9 noiembrie – 15 noiembrie 2023

Cînd a început războiul din Ucraina, n-am văzut în marile oraşe europene nici uriaşe demonstraţii anti-ucrainene, nici anti-ruseşti. N-am auzit inşi strigînd „Moarte Rusiei!” sau „Moarte Ucrainei!”, ci, cel mult, cîţiva disidenţi cu pancarte inscripţionate „Jos Putin!”. Cînd, nu demult, azerii au cucerit Nagorno-Karabah de la Armenia, n-am auzit mulţimi furioase defilînd la Paris, Berlin sau Londra ca să scandeze „Moarte azerilor!”, deşi nu sînt puţini armenii din Occident. N-am văzut nici cimitire azere desacralizate, nici proprietăţi azere desemnate cu însemne caracteristice pe pereţi sau porţi. Nici stîngiştii n-au ţipat ca din gură de şarpe: „Free Nagorno-Karabah!”. Nici o putere n-a calificat Azerbaidjanul drept „ocupant care şi-a pierdut dreptul de a fi considerat stat”; nici una, nici măcar Rusia, n-a susţinut că Armenia n-ar mai avea dreptul la apărare. Sau, cînd zilele trecute un milion şi jumătate de afgani, care trăiau de zeci de ani (mulţi de cînd s-au născut) în Pakistan în exil, au fost expulzaţi cu forţa şi obligaţi să se întoarcă într-o ţară condusă de talibanii de care fugiseră ei sau părinţii lor, ONU n-a protestat solemn pentru încălcarea gravă a drepturilor omului, Consiliul de Securitate nu s-a reunit, nici OMS nu s-a scandalizat de condiţiile inumane de igienă. Marile puteri au tăcut, iar presa a acordat spaţii restrînse evenimentului. Şi, între timp, n-am auzit ca în campusurile unor mari universităţi americane cauza afgană, pakistaneză, azeră ori cea armeană, ba nici măcar cea ucraineană să nască scandaluri, contestări ori ameninţări cu moartea pe reţelele de socializare.

Bănuiţi unde vreau să ajung: e destul ca conflictul să aibă de-a face cu Israelul pentru ca întreaga lume să pară tratată cu electroşocuri. O ţară cît trei judeţe româneşti (Israel), aproape de neobservat pe un planiglob, înconjurată de ţări uriaşe, cu populaţii arabo-musulmane de zeci de milioane, devine dintr-o dată, pentru mulţi şi multe grupuri, agresorul universal, cînd nu încarnarea Satanei, deşi totul a început printr-o baie de sînge avînd drept autori pe teroriştii Hamas şi drept victime pe israelieni. Cînd e vorba despre Israel, toate proporţiile se schimbă, iar standardele obişnuite în alte cazuri se aruncă la coş. Echitatea în aprecieri se evaporă. IDF e condamnată dacă loveşte vreo unitate spitalicească în Gaza – şi pe bună dreptate – deşi nu asta a fost intenţia ei; în schimb, n-aud condamnări de la ONU, OMS şi diferite ONG-uri dedicate drepturilor omului, a faptului că Hamas a construit deliberat fortificaţii şi tuneluri pentru stocat arme şi muniţii sub spitale. „Free Palestine!”, se strigă cu vehemenţă la adresa Israelului – de acord, au şi ei o răspundere – dar de ce nu şi la adresa Egiptului, Iordaniei şi, în general, a statelor arabe? Pînă în 1967, Gaza era egipteană şi Cisiordania (West Bank) iordaniană; nimeni nu le cerea acelor

state să „elibereze Palestina”, ci ele toate voiau „să şteargă Israelul de pe hartă” şi „să-i arunce pe evrei în mare”. De atunci, Egiptul şi Iordania au devenit mai înţelepte, dar nu şi Iranul şi organizaţii precum Hamas sau Hezbollah. Atunci de ce unii ţipă împotriva evreilor şi nu a iranienilor?

Pe de altă parte, dacă Guvernul Netanyahu greşeşte (ceea ce o majoritate consistentă a israelienilor acceptă), de ce sînt insultaţi sau ameninţaţi evreii din New York sau din Paris? Cînd afganii, azerii, armenii, pakistanezii sau turcii sînt în război sau persecută minorităţii, deranjul global e minim. Dar cînd se crede că o fac israelienii, dintr-o dată o parte a lumii îşi reaminteşte de „oculta mondială”, care, cică, îi are în spate pe evrei. Iar stînga radicală rememorează brusc că evreii au adus capitalismul, dreapta radicală – că au adus comunismul, şi împreună îşi dau mîna în antisionism, forma „politically correct” a antisemitismului contemporan. Cînd la mijloc sînt uigurii persecutaţi de chinezi sau kurzii oropsiţi de turci, nu frisonează aproape nimeni pe „reţele”. Nici măcar cînd creştinii sînt supuşi unor pogromuri în India sau în vreo ţară africană nu e mare rumoare. Dar ia să intre poliţia israeliană pe Esplanada moscheilor din Ierusalim, fie şi ca să prevină un atentat, că îndată ni se aduce aminte că evreii l-au „omorît pe Christos” şi că tot ei l-au insultat pe Mahomed. Cînd a fost asta? Ieri, alaltăieri? Nu, chipurile, acum două mii sau o mie cinci sute de ani, dar, pentru unii, este ca şi ieri, şi azi, şi mîine, şi veşnic. Toate se trec, numai pentru „poporul ales” timpul stă locului.

Avea deci dreptate acel rabin de pe timpuri care, în mijlocul unui pogrom, se ruga lui Dumnezeu cu cuvintele: *„Doamne, mai alege-i, rogu-te, şi pe alţii!”*. Invidie? Ştiu eu? Totuşi, fără supărare, dar cum ar suna ca despre „oculta mondială” să se spună, uneori măcar, că-i are în spate pe... azeri?

---

de GUY GOFFETTE, Belgia (1948)

Sofia, recită-ţi poezia, au să te-ndemne,
să se răstoarne în sfârşit lumea
ca un cap sub o lampă
silabisind în fine, acel rar cuvânt
LOVE
a cărui neştiinţă ne orbeşte.
Şi, apoi, tu, cartea deschizând-o,
doar pagini albe vei găsi...

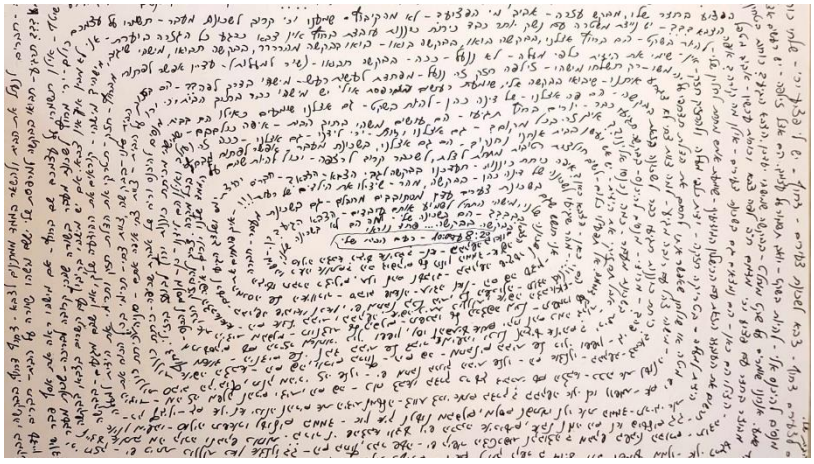

!!! Europa a murit la Auschwitz !!!

- Cine sau ce a murit cu adevărat la Auschwitz? Iată un punct de vedere interesant.

De Sebastian Villar Rodríguez.

Mă plimbam pe străzile Barcelonei şi deodată am descoperit un adevăr teribil - Europa a murit la Auschwitz!! Am ucis şase milioane de evrei şi i-am înlocuit cu 20 de milioane de musulmani în ultimele patru decenii !!

La Auschwitz am ars un grup de oameni care reprezentau cultura, gândirea, creativitatea, talentul. Am distrus poporul ales, pe cel cu adevărat ales, pentru că au dat naştere unor oameni mari şi minunaţi care au adus mari contribuţii lumii şi astfel au schimbat lumea.

Contribuţia poporului evreu de astăzi este resimţită în toate domeniile vieţii: ştiinţă, artă, comerţ internaţional şi, mai ales, ca conştiinţă a lumii. Uită-te la orice panou de donatori la orice simfonie, muzeu de artă, teatru, galerie de artă, centru de ştiinţă etc. Veţi vedea multe, multe nume de familie evreieşti. Aceştia sunt oamenii care au fost arşi. Din cei 6.000.000 care au murit, câţi ar creşte pentru a deveni muzicieni, medici, artişti, filantropi talentaţi?

Sub pretextul toleranţei şi pentru că am vrut să ne dovedim singuri că ne-am vindecat de bolile rasismului şi bigotismului, Europa ne-a deschis porţile pentru 20 de milioane de musulmani, care ne-au adus prostia şi ignoranţa, extremismul religios şi intoleranţa, criminalitatea şi sărăcia, din cauza refuzului de a munci şi de a-şi întreţine familiile cu mândrie.

Ne-au aruncat în aer trenurile şi au transformat frumoasele noastre oraşe spaniole în lumea a treia, înecându-se în murdărie şi crimă. Închişi în apartamente, primesc bani gratuit de la guvern, plănuiesc uciderea şi distrugerea gazdelor lor nevinovate.

Şi aşa, în mizeria noastră, am schimbat cultura cu ura fanatică, pricepere creatoare cu pricepere distructivă, inteligenţă retardată şi superstiţie. Am înlocuit căutarea păcii a evreilor europeni şi talentul lor pentru un viitor mai bun pentru copiii lor, agăţarea lor hotărâtă de viaţă pentru că viaţa este sacră, pentru cei care urmăresc moartea, cu oameni mistuiţi de dorinţa de a muri pentru ei înşişi. Alţii, pentru copiii noştri şi ai lor. Ce greşeală teribilă a făcut Europa nefericită.

Recent, Marea Britanie a dezbătut dacă să elimine Holocaustul din programa şcolară, deoarece „ofensează" populaţia musulmană care susţine că nu s-a întâmplat niciodată. Nu a fost încă eliminat. Totuşi, acesta este un semn înspăimântător al fricii care stăpâneşte lumea şi cât de uşor cedează fiecare ţară.

* Astăzi, au trecut aproximativ 78 de ani de la sfârşitul celui de-al Doilea Război Mondial în Europa. Acest e-mail a fost trimis ca un lanţ memorial, în memoria celor şase milioane de evrei, douăzeci de milioane de ruşi, zece milioane de creştini şi nouă sute de preoţi catolici care au fost „ucişi, violaţi, arşi, înfometaţi, bătuţi, supuşi unor experimente umilitoare. Acum, mai mult ca niciodată, când Iranul, printre altele, susţine că Holocaustul este un „mit", este necesar să ne asigurăm că lumea „nu uită niciodată".

Câţi ani vor trece până când atacul asupra World Trade Center „nu sa întâmplat niciodată", pentru că îi răneşte pe unii

musulmani din Statele Unite? Dacă moştenirea noastră iudeo-creştină îi jigneşte pe musulmani, ei ar trebui să-şi facă bagajele şi să se mute în Iran, Irak sau altă ţară musulmană.

Trebuie să trezim America, Anglia, Australia şi Europa înainte de a fi prea târziu !!.

„Dacă nu eşti interesat de treburile guvernului tău, atunci eşti condamnat să trăieşti sub stăpânirea proştilor”.

***

Anca Hirschpek

Distimic

Cu-n animal blând şi ezitant
ca mine,
nu fac treabă bună prin malluri.
Caut reverii în panouri uriaşe, în neoane,
şi nu mă las până nu descopăr
o lume străvezie imediat peste nasul
lipit de pereţii imenşi de sticlă,
în acordurile lansate de lumini
şi fântâni arteziene peste
foşnetul silenţios al oamenilor
palizi ca prin mii de hublouri.
Parfumurile discrete din magazine,
mirosul de lux care nu îmbătrâneşte,
învoaltele note de “Meeery Christmas!”şi
“Jingle Bells”
mă păzesc –arcaşi iscusiţi ai timpurilor
moderne.
Obosită, mă redescopăr (redecorându-mă)
în drum spre ieşire:
o vietate la pândă, înainte de a sacrifica
aerul curat al nopţii
ca pe o căprioară
c-un spor în gleznele-i firave
ce aminteşte migala sălbatică, înceţoşată, a
pădurilor.

***

Nu te mai lupta cu mândria ta evreiască - Stephanie Butnick

Ştii sentimentul acela când intri într-o cameră şi e clar că toată lumea vorbea despre tine? Aşa m-am simţit în ultimele săptămâni ca evreu: pe reţelele de socializare, unde se pare că fiecare prieten al unui prieten sau al unui influent este un expert nou-înfiinţat în Orientul Mijlociu care desfăşoară o dizertaţie cu diapozitive despre cât de rău este Israelul; la serviciu, unde colegi care nu cunosc Levantul decât după Liev Schreiber semnează scrisori deschise şi cer o încetare a focului; la petreceri şi pe texte de grup, unde faptul că eşti îngrozit de bebeluşii decapitaţi şi bunicii mutilaţi te face un fel de opresor colonialist. A fost o trezire brutală pentru mulţi dintre noi. Deci, ce ar trebui să facem?
Este simplu**: Să dublăm lucrul care ne diferenţiază în acest moment, lucrul care ne marchează ca fiind diferiţi şi care pare să îi enerveze atât de mult pe oameni.**
Dublaţi eforturile pentru a fi evreu - şi pentru a fi evreu cu mândrie.
În loc să simţiţi că iudaismul vostru este o ţintă pe spate, trataţi-l ca pe o insignă de onoare. Evreitatea noastră este ceva ce ar trebui să sărbătorim, un univers plin de frumuseţe şi semnificaţie, o identitate care ne poate susţine aşa cum i-a susţinut pe strămoşii noştri timp de milenii.

Poţi începe prin a învăţa un pic mai mult: Îmi place această carte, sau această carte, şi mai ales această carte. Puteţi încerca, de asemenea, să preluaţi o practică evreiască. Shabbat este un prilej minunat pentru a începe: Este uşor, delicios şi vine în fiecare săptămână. Cel puţin, îmi veţi mulţumi pentru pauza luată de la social media.

Dar cea pe care vreau cu adevărat ca oamenii să o ia în considerare este îmbrăţişarea frumuseţii iudaismului. Ieşiţi şi cumpăraţi cea mai frumoasă menora, sau capacul de challah, sau mezuzah pe care o puteţi găsi: Nu numai că vă va îmbunătăţi experienţa evreiască, dar o va face mai specifică pentru voi. Dacă eşti suficient de norocos să ai cupa de kiddush a bunicului sau tallit-ul străbunicului tău pentru a adăuga la acest ritual, este uimitor. Nu există un mod mai puternic de a vă însuşi identitatea evreiască decât prin intermediul obiectelor necesare pentru cele mai importante ritualuri ale noastre.

Şi dacă credeţi că a răspunde la sentimentul antievreiesc prin cumpărarea sau confecţionarea de obiecte iudaice este frivol sau lipsit de importanţă, luaţi-o cu Tora. Există un concept cunoscut sub numele de hiddur mitzvah, care ne îndeamnă să ne înfrumuseţăm ritualurile evreieşti. Suntem literalmente însărcinaţi să adăugăm valoare estetică şi semnificaţie lumii noastre religioase.

Acestea sunt obiectele noastre sacre, pietre de încercare ale unei istorii, tradiţii şi moşteniri bogate şi profunde. Suntem moştenitorii unei moşteniri magnifice. **Fă-o să dureze şi fă-o a ta.**

BÂRFE

Ion Barbu

1895-1961

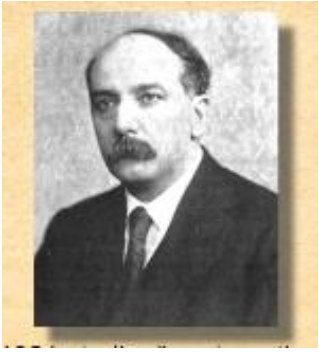

Între anii 1914-1921 studiază matematica la Facultatea de Ştiinţe din Bucureşti . Cariera in matematică continuă cu susţinerea tezei de doctorat în 1929 si în 1942 este numit profesor titular de algebra la Facultatea de Ştiinţe din Bucureşti. Din pacate poetul şi matematicianul Ion Barbu a fost aproape distrus de consumul de droguri. Din cauza unei prea lungi dezrădăcinări şi a interesului meu, mereu viu, pentru experimentele spirituale , am luat obiceiul anumitor stupefiante: eter şi cocaină", scria Ion Barbu într-una din corespondenţele sale. El preciza şi periodicitatea practicii: „eterul meu cotidian şi praful (cocaina -n. a.) săptămânal. Se mai spune că Ion Barbu se lauda printre prieteni cu peste 4.000 de aventuri erotice. O parte dintre acestea au fost destăinuite chiar de către soţia sa, Gerda Barbilian, în volumul Ion Barbu - amintiri.

Omorât de alcool sau lichidat de Securitate? Marin Preda 1922-1980

Aceasta a fost întrebarea în jurul căreia s-au creat scenariile pe marginea morţii suspecte a scriitorului. **Marin Preda** a fost urmărit de Securitate în ultimii ani din viaţa sa. Avea dosar încă din 1971 , numele sau de cod fiind ” Editorul ”.

”Delirul” şi ” Cel mai iubit dintre pământeni” sunt considerate a fi cărţile din cauza cărora Preda şi-ar fi atras antipatia regimului comunist şi aversiunea vecinilor sovietici .

”Delirul” a apărut în ianuarie 1975. Cartea în care prozatorul îl reabilitează pe mareşalul Antonescu s-a vândut în 100.000 de exemplare, potrivit statisticilor şi a avut parte de recenzii negative la Moscova, imediat după apariţie. În 1980, cu două luni înainte de moartea sa apare ” Cel mai iubit dintre pământeni”. S-a vândut în 200.000 de exemplare .Curajul cu care Preda a vorbit în celebrul roman despre adevărul din anii totalitarismului a uimit cititorii din vechiul regim .

Julien Caragea

5 ACORDURI PENTRU AUBADĂ

M-au sunat de două ori
pajiștea și o dată norii
Amfore sparte cioburi ale ploii
îți ofeream
În lipsa ta
Udat până la piele supărat
prin noapte ca un plug orbecăiam

***.

La calea ferată la stația părăsită
Am venit cu șira spinării boltită
Ah curcubeie întârziate păsări
însângerate
era umbra mea cea cumplită
Ah la stația părăsită

***.
Pe strada cu pori
pergamentoasă
am depus mărturie
pentru viață
În pantă
brazda trandafirului
Pentru zori
Ne-am impregnat de vinovăția
molcomă a fântânilor
Pe strada în pantă

***
Închide fereastra
din tavan
Marea va zvârli pe ea
o portocală
Așteaptă să se umple camera
de băieți orfani
Marea nu îi va chema
are suficienți mateloți
înecați

***
Din mușcăturile vieții
apare
calul alb de spumă
tresărită
Cearșaf rupt în două
goană imaculată
Din exagerările nopții
Zorii

***

LA MULTI ANI 2024 !

Pentru o mare parte de noi 2023 a fost un an oribil, memorabil, insuportabil spre final. A început cu dezmățul politic al noului format guvern Netanyahu, cu legi antidemocratice, cu legi de genul HOK ha LEUM care a lovit în minoritățile loiale Israelului (de ex. Druzii), cu apariția la cârmă a unor fanatici extremiști , rasiști ca Ben Gvir, Smutrich, Amsalem etc - miniștrii deraiați ideologic.

O gașcă bine aleasă de Bibi, ușor de manipulat pentru interesele sale vădit personale. Apoi au venit 38 de săptămâni de proteste la nivel național conduse de lideri lucizi care au sezisat deraparea spre DICATURĂ, instalarea urii și a disprețului pentru 50% din israelieni - mai precis cei care fac armată, plătesc impozite și cresc familii cu cinste și respect pentru legi. Guvernul a ignorat cancerul care înflorea la granițe, Hamasul în GAZA, Hizballah în Liban, teroriștii bine înarmați în Yehuda și Samaria. Toți, afiliați Qatarului și Iranului, doresc distrugerea statului Zionist. Nimic nou conceptual, doar ignorarea exploziei care a decimat mii de israelieni la 7 Octombrie. Genocid din nou. Shoah din nou. Holocaust unui popor care a construit și are o țară numai *cu speranța să nu se mai repete*. Ucraina? Ce ne pasă? Criză mondială, antisemitismul clocotește pe trei continente. De ce ne-ar deranja? Lipsa de viziune a liderului a adormit toate brațele care trebuiau să ne păzească. 200.000 de rachete la nord? 50.000 teroriști ISIS-Hamas la doar 60 de km de Tel Aviv? Who cares... Israelul face pace cu Dubai, cu Emiratele, ni se vinde iluzia unei păci cu Saudia, iar marele lider zboară 16.000 de mile să discute cu Elon Musk nonsensuri.

Baba se pieptănă în timp ce nimic, dar nimic nu funcţionează acasă. Nu poliţia, nu şcolile, nu transportul ... totul a devenit o birocraţie şi o corupţie monstruoasă. Dar cel mai rău mă irită obrăznicia masivă, agresivitatea, ignoranţa, fanfaronarda celor care în 75 de ani ne-au adus la starea anilor 44-45 de rea faimă într-o Europă demolată de alte forţe malefice.

N.E.

Livia Ciupercă

SCLIPIREA UNEI ÎNTÂLNIRI

La cea de a 30-a ediţie a Târgului de Carte „Gaudeamus" Bucureşti – Noiembrie 2023, am avut plăcerea să-l cunosc pe scriitorul **Saul Leizer** care mi-a recomandat, spre lectură, una dintre creaţiile d-sale, ***Minţi evreieşti sclipitoare*** (Editura SAGA, Israel, 2018), pe care am achiziţionat-o şi pentru care mi s-a oferit şi un autograf – întru amintire.

Respectivul volum se deschide cu o emoţionantă prefaţă, semnată de dr. Paul Leibovici, urmat de „Nota Editorului", respectiv, Adrian Grauenfels, cunoscutul director al revistei „**Jurnal Israelian**" şi al **Editurii „Saga**".

Privit retrospectiv, volumul semnat de dl. Saul Leizer oferă cititorului o privire de ansamblu asupra multor personalităţi ale lumii ştiinţifice, religioase şi culturale universale.

Pentru unii dintre noi am putea fi tentaţi să credem că avem în faţa ochilor un dicţionar, dar ne-am înşela, pentru că fiecare medalion are povestea ei, interesantă şi mai presus de orice, educativă.

Seria „minţilor sclipitoare evreieşti" este deschisă, fireşte, de un medalion dedicat autorului relativităţii, Albert Einstein, într-adevăr, „cel mai influent om din toate timpurile" care ne-a uimit şi printr-un mesaj – in aeternum – privind ideea de „Dumnezeu, religie şi sensul vieţii", într-o epistolă, redactată olograf, chiar cu un an înainte de marea despărţire de această lume pământeană (1954). Un surplus de informaţie descoperim şi în medalioanele-eseu dedicate, spre exemplu, fizicianului Bloch Felix – laureat al Premiului Nobel; inventatorilor Andre Gustav Citroen, Aizic Singer; biochimistului Funk Casimir – descoperitorul vitaminelor etc.

Un nume distins este şi cel al gânditorului Ludwig Zamenhof (1859 – 1917) – inventatorul limbii esperando.

Interesantă şi palpitantă este viaţa biofizicianului şi cartografului Rosalind Franklin, care a adus contribuţii importante la înţelegerea structurilor fine moleculare ale ADN-ului, ARN-ului, virusurilor etc. De altfel, în Anglia, două dintre cele mai

cunoscute monografii ce i-au fost dedicate acestei cercetătoare, poartă semnătura lui Anne Sayre (2000) şi Karen De Seve (2022).

Cât priveşte personalitatea navigatorului Cristofor Columb, „eroul care a învins oceanul”, notaţiile despre originea sa se dovedeşte a fi controversată. E drept, autorul a îmbrăţişat ideea formulată, pe la 1940, de către un istoric spaniol, privind posibila sa origine „marrano”, dar tot aşa de bine putem îmbrăţişa şi afirmaţia unui alt istoric, privind originea sa „catalană”, dacă avem în vedere şi numele său de „botez”.

Atenţia sporeşte atunci când pronunţăm numele lui David Ricardo.

O minte sclipitoare în domeniul economic. O dovedesc traducerile în limba română, ca bază ştiinţifică de studiu, din care amintim: ***Opiniuni monetare*** (1937) sau ***Principiile de economie politică şi de impunere*** (1939, cu republicare, în 1993 şi 2001). La 200 de ani de la moartea sa (1823), judecăţile sale (în domeniul economic) rămân şi astăzi perfect valabile.

Sunt personalităţi, precum Hasdai Ibn Şaprut (910 – 970), cărora autorul le acordă bogate spaţii, pentru a înţelege ce înseamnă diplomaţia. Dobândind cunoştinţe avansate de medicină, Hasdai Ibn Şaprut are bucuria de a trata gratis pe oamenii timpului său. Faima lui de medic „fără de arginţi” atrage atenţia Califului.

Plină de substanţă este, de asemenea, relatarea disputei teologice care s-a desfăşurat la reşedinţa suveranului Khazar, pe la anul 740, eveniment relatat şi de filosoful Andrei Oişteanu, în studiul „Evrei, creştini şi musulmani în dispută”!

La fel de fascinantă este şi povestea vieţii lui Avram Ibn Ezra (1092 – 1167), înţelept de secol al XII-lea, deopotrivă, teolog, poet, filosof, matematician, astrolog, medic şi... (luând drept suport dramatismul situaţiei din timpul unei puternice furtuni pe mare, când profesorul Avram Ibn Ezra va salva de la înec pe cei 15 elevi ai săi) – iscusit diplomat.

Un spaţiu emoţionant este atribuit şi poetului Iţic/Itzic Manger, născut la Cernăuţi, în anul 1901. La Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” din Iaşi sunt câteva volume editate în Interbelic (1929, 1942, 1947), dar în limba engleză. Singurul volum redactat în limba română este volumul de versuri „Balada evreului care a ajuns de la cenuşiu la albastru” (1983), în traducerea Ninei Cassian (inclusiv, prefaţator) şi al lui Israil Bercovici.

La 50 de ani de la moartea sa, ICR Tel Aviv organizează o amplă acţiune de omagiere.

Şi pentru a vă incita la lectură, merită să reproducem câteva versuri din poemul „Ani am rătăcit”, în traducerea liberă a lui Carol Feldman: „Voi sta îngândurat în faţa marelui tău deşert / şi voi auzi paşii milenari ai cămilelor, / care leagănă pe cocoaşele lor peste nisipuri / învăţătura şi marfa şi vechiul cânt al pribegiei”. Sunt multe nume de „minţi sclipitoare” care i-au atras atenţia scriitorului Saul Leizer, însă, ca o concluzie, aş vrea să-l amintesc pe mult îndrăgitul matematician (pe care am avut fericirea să-l ascult, de mai multe ori, în direct) **Solomon Marcus** (1925-2016) cu al său ***DECALOG***.

Şi cât de mult ar merita ca acest „Decalog” să fie cunoscut şi respectat de întreaga omenire. Iată care sunt „nevoile” urgente ale omului contemporan (inclusiv, în toate şcolile lumii): „nevoia de a da sens vieţii; nevoia de împrospătare; nevoia de întrebare şi de mirare; nevoia de îndoială şi de suspiciune; nevoia de greşeală şi de eşec;

nevoia de joc; nevoia de identitate; nevoia de omenesc şi de omenie; nevoia de cultură; nevoia de transcendenţă”.

Şi doar respectând toate aceste principii, şi cunoscând sclipirile înaintaşilor noştri (evrei şi neevrei), negreşit, am deveni, nu neapărat, „sclipitori”, dar mai buni – în mod cert!

Bucureşti, 26 noiembrie 2023

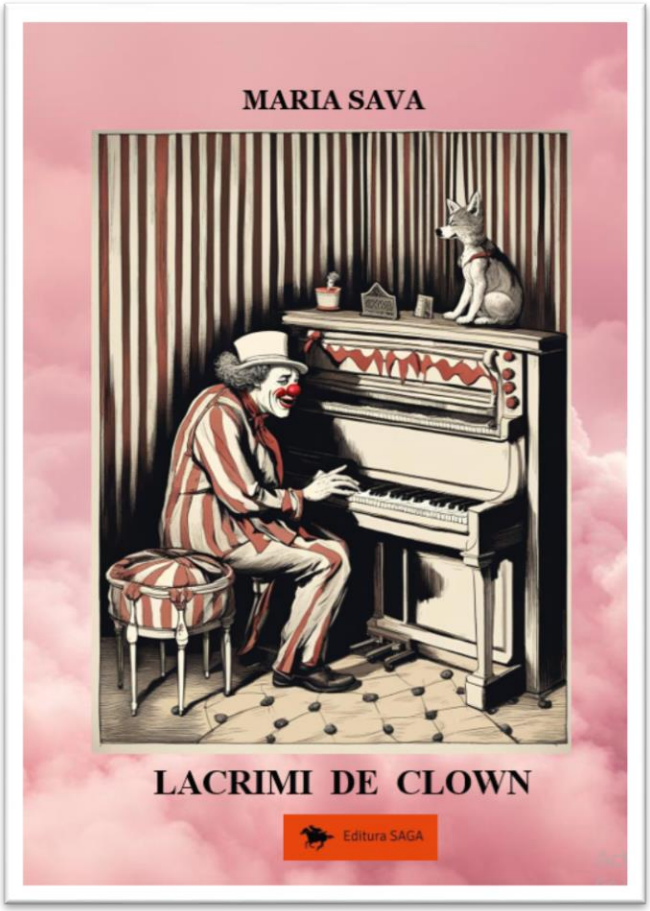

Saga New BOOKS
Winter 2023

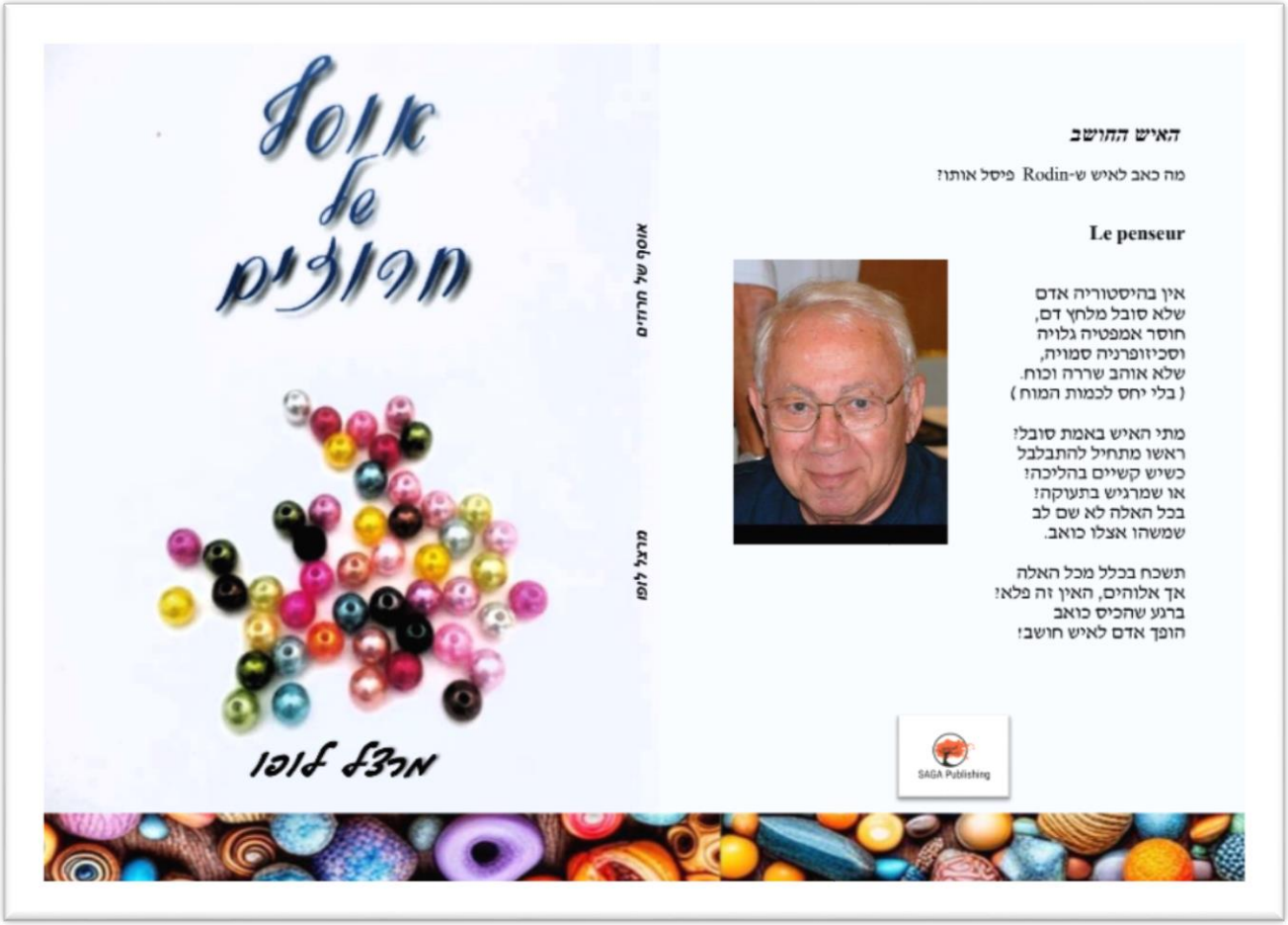

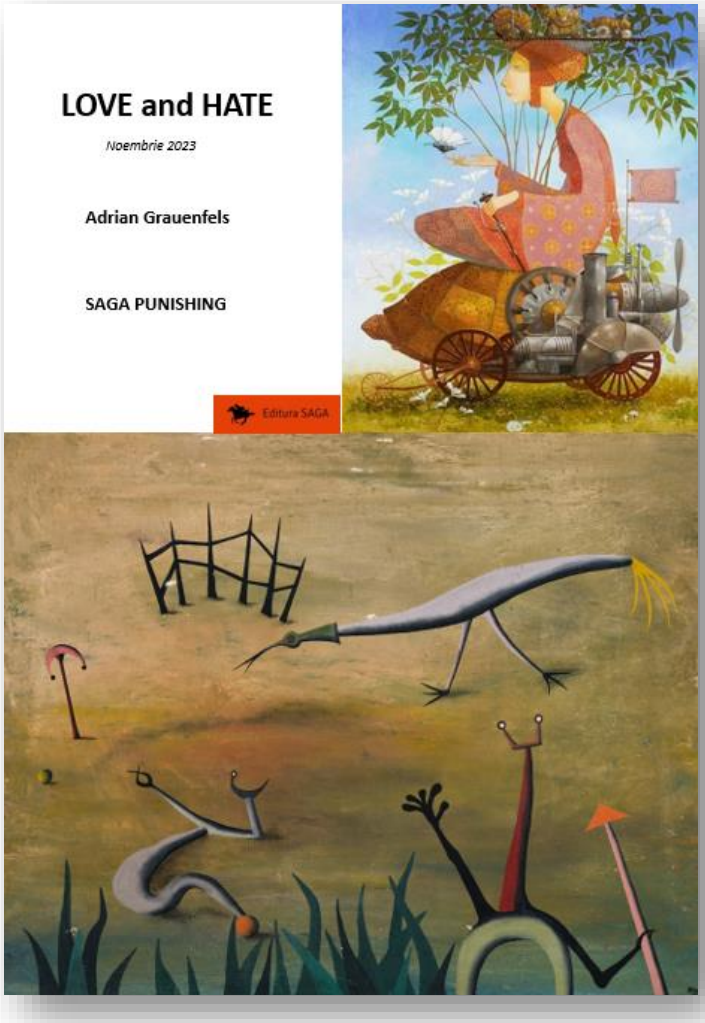
LOVE and HATE
Noembrie 2023
Adrian Grauenfels
SAGA PUNISHING
Editura SAGA

A HOLIDAY TO REMEMBER
Rely Schwartzberg

THE IMPORTANCE OF
CRITICAL THINKING
Are Humans Evolving as Robots?
Mary Smith

SAGA PUBLISHING – Editura SAGA ISRAEL

Edităm și tipărim cărți, albume de artă, traduceri, broșuri și albume comemorative pentru cei căzuți în genocidul din 7 oct 2023.

Toate detaliiile – gadrian40@gmail.com – tel **0545 75 1946**

*

We edit and print books, art albums, translations, booklets and commemorative albums for those who fell in the genocide of 7th Oct 2023. All details - gadrian40@gmail.com - tel **0545 75 1946**

*

SAGA PUBLISHING - Maison d'édition SAGA ISRAEL

Nous publions et imprimons des livres, des livres d'art, des traductions, des brochures et des albums commémoratifs pour ceux qui sont tombés dans le génocide du 7 octobre 2023.

Tous les détails - gadrian40@gmail.com - tel **0545 75 1946**